



Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije



April 1
1975

MALI OGLASI

Srni mladici v odlični kondiciji — prodam. Alojz Arbajter, Zg. Tinsko 17, 63223 Loka pri Žusmu.

Lovski karabin z daljnogledom — kupim. Kal. 7 × 66 SE vom Hofe (boroveljski) ali pa 6,5 × 68 z dolgo cevjo. Opis in ceno sporočiti na: ing. Djuro Boro, M. Vlačica 1, 52000 Pula.

Mladiče posavske goniče, poleženo 24. jan. 1975, prodam. Starši s prav dobro oceno. Anton Mihčič, Levstikova 38, 66250 Ilirska Bistrica.

V vezavo sprejemam revijo Lovec samo v aprilu in maju, nad 20 letnikov skupaj tudi kasneje. Se priporoča knjigovoznica in kartonaža Treul, Na Peči 14, 61000 Ljubljana.

Lovski terierki, eno v drugem letu in s prav dobro oceno, drugo v sedmem mesecu, prodam. Prodam tudi **bavarskega barvarja**, psičko, staro devet mesecev. — Andromako Svetin, Cesta v Dvor 2, 61210 Ljubljana-Šentvid.

Naboje M. Sch. 6,5 × 54 zamenjam za 9,3 × 72 R — češke, ali jih tudi prodam. — Franc Kraner ml., 62344 Lovrenc na Pohorju (št. 91).

Psico nemško prepeličarko v drugem letu starosti — prodam. Interesenti naj se zglasijo v popoldanskem času pri: Štefan Hanžek, 61353 Borovnica (št. 8).

Springer španjela z rodovnikom, starega 5 mesecev, prodam. Cena 900 din. — Vinko Pevcin, 63220 Štore 13, stara šola, tel. 77-003 ali 77-064.

Nem. kdl. ptičarko, s prav dobro oceno, prodam. Doslej je imela dve legli. — Ivan Petovar, Stanovno 27, 62259 Ivanjokovi.

Staro sliko, lovski motiv, kvalitetno slikarsko delo, prodam. Cena 5000 din. Ponudbe pošljite na uredništvo glasila Lovec pod šifro »Medved v gozdni samoti«.

Barvna slika na zadnji strani:

Pokrajina pod Stolom — slikar Anton Karinger (1829—1870). — Originalna slika je last Narodne galerije v Ljubljani.

Vabimo na tradicionalno prvomajsko tekmovanje v streljanju na umetne golobe, ki ga prirejamo združeno s proslavami 30-letnice osvoboditve. Tekmovanje bo na strelišču ZLD Ptuj, Mestni log (pri Pinčarjevem mlinu) v Ptuj.

Program:

A skupina, v četrtek 1. maja 1975, s pričetkom ob 8. uri.

Tekmujejo strelci na 50 golobov v dveh serijah po 25. Pristojbina v tej skupini 150 din.

Najbolje uvrščeni prvi trije dobijo lepe pokale v trajno last. Uvrščeni do 10. mesta prejmejo praktične nagrade.

B skupina, v petek 2. maja 1975, s pričetkom ob 8. uri.

Strelci tekmujejo ekipno (4 strelci) in posamično na 20 golobov v dveh serijah po 10. Pristojbina v tej skupini 60 din na strelca.

Tri najboljše uvrščene ekipe prejmejo v trajno last pokale, posamezniki prvih treh mest dobijo plakete, ostali uvrščeni do 10. mesta pa praktične nagrade in diplome.

V B skupini lahko tekmujejo strelci, ki niso dosegli vidnejših uspehov na republiških oz. večjih tekmovanjih.

Trening na strelišču ZLD Ptuj 30. aprila, od 14. ure naprej.

Posamezni strelci in ekipe naj se prijavijo do 25. aprila pismeno ali telefonično ZLD Ptuj, Potrčeva 45, 62250 Ptuj, tel. (062) 77-239, lahko pa tudi neposredno na strelišču pred tekmovanjem.

Tekmovanje bo ob vsakem vremenu.

ZVEZA LOVSKIH DRUŽIN PTUJ
komisija za strelstvo

Novoteks

LOVCI!

NOVOTEKS je za vas izdelal kvalitetno blago za lovske obleke, ki ga lahko kupite v prodajalnah **NOVOTEKS** v Novem mestu in Metliki



ŽELIMO VAM UGODEN NAKUP!

NOVOTEKS, tekstilna tovarna Novo mesto, Foersterjeva 10
TOZD TRGOVINA

telefon: (068) 21-030



APRIL — MALI TRAVEN



Gibanje sonca:

dan	vzhod	zahod	dolžina dneva
10.	5.26	18.41	13.15
20.	5.09	18.55	13.46
30.	4.52	19.08	14.16

Lunine mene:

zadnji krajec 3. ob 13.25
mlaj 11. ob 17.39
prvi krajec 19. ob 5.41
ščip 25. ob 20.55



Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

LVIII. letnik

št. 1

april–mali traven 1975

Vsebina:

Lojze Briški	»Lovec« in naše lovstvo	2
Uredništvo	Prva podelitev plaket revije Lovec	3
	Dobitniki plaket I. in II. stopnje	4, 5
	Pravilnik o podeljevanju plaket revije Lovec	6
Lenart Zupan	»Lovcu« za 65-letni jubilej, pesem	7
Blaž Krže	Lovske organizacije pred pomembnimi nalogami	7
Ing. Vitomir Mikuletič	Zakaj izginja divji petelin	11
Ivo Grögl	Pomladno jutro, pesem	11
Strokovni sekretariat LZS	Posvet o gojitvi race mlakarice	14
Albin Dick	»Najdeni naboji«, aforizmi	14
Matevž Hace	Stari notranjski lovci – I.	16
Lovski oprtnik		20
Mladi pišejo		21
Jubilanti:	Dr. Franjo Roš – 90 let	21
Lovska organizacija:	Otvoritev lovske koče in razvitje prapora LD Cajnarje – F. Kočevar	22
	Življenje in delo LD Jošt – Č. Zorec	25
V spomin		26
Lovska kinologija:	Kinolog s tem letom osrednje glasilo KZS – P. Maček	28
	Razpis XIV. republiške tekme po krvnem sledu	28
Cenik za lov inozemskih lovskih gostov v Sloveniji		30

»Lovec« in naše lovstvo

(Govor Lojzeta Briškija, predsednika LZS,
na prvi podelitvi plaket revije Lovec, 22. 3. 1975)

Upravni odbor Lovski zveze Slovenije je na seji dne 6. 7. 1974 sprejel sklep o ustanovitvi plakete glasila Lovec, ki naj bi jo podeljevali dolgoletnim dopisnikom, lovskim pisateljem, avtorjem za lovstvo pomembnih literarnih in strokovnih del ter tistim posameznikom, institucijam in organizacijam, ki so prispevali h kvalitetni rasti glasila Lovec.

S podelitvijo plaket lovski organizacija izraža priznanje vsem, ki so prispevali k rednemu izhajanju ter vsebinski in oblikovni graditvi Lovca.

Slovesnost ob prvi podelitvi plaket je hkrati priložnost, da v najbolj splošnih črtah spregovorimo o razvoju Lovca ter njegovi vsebinski zasnovi. Spregovorimo o njegovi vlogi in pomenu za razvoj lovske organizacije, lovske zavesti in kulture. To je važno še posebej zaradi tega, ker je letos poteklo 65 let od izida prve številke.

Nastanek, razvoj, vsebinska zasnova in usmeritev našega glasila so tesno povezani z rastjo slovenske lovske kulture in lovske organizacije sploh. Od ustanovitve pa vse do današnjih dni je bila revija kul-

turna vez med slovenskimi lovci, odsevala je njih lovsko zavest in kulturo.

Znano je, da so do leta 1907 v naših krajih delovala samo avstrijska lovska društva. V njih se je združevala tuja gosposka, ki je omejevala vstop in dejavnost slovensko mislečim lovcom. Občevalni jezik je bil nemški in tudi strokovna glasila so bila v nemščini. Slovensko govoreči lovci se v takih razmerah niso mogli enakopravno uveljaviti. To je spodbudilo nekater zavedne in napredno misleče slovenske lovce, da so razmišljali o ustanovitvi slovenske lovske organizacije. Bilo je namreč očitno, da je to predpogoj za trdno povezanost in uveljavljanje slovensko mislečih in govorečih lovcev. Leta 1907 je peščica lovcev, zbranih okoli Ivana Lovrenčiča, ustanovila Slovenski lovski klub, ki se je leta 1909 preimenoval v Slovensko lovsko društvo. V vrsti aktivnosti, ki jih je razvijalo mlado društvo, je gotovo najpomembnejša ustanovitev slovenskega glasila Lovec. Ivan Lovrenčič je reviji na pot zapisal, da naj povezuje in vzgaja slovenske lovce ter brani slovenske

lovske interese. Revija je bila zasnovana stanovsko, z močno poudarjenim nacionalnim obeležjem. Poudarjala je dolžnost slovenskih lovcev, da sodelujejo in podpirajo edino v domačem jeziku pisano lovsko glasilo. Sklicujoč se na narodno dolžnost, je pozivala člane društva in vse slovenske lovce, naj se naroče na revijo in bodo njeni glasniki. Že v prvem letu se je pokazalo, da je bila odveč skrb uredniškega odbora o tem, ali bo prispelo dovolj slovensko napisanih strokovnih člankov.

Okoli revije se je zbrala vrsta sodelavcev, ki so s svojimi članki in razpravami zagotavljali dovolj gradivo za redno izhajanje revije. Tudi število naročnikov se je že v prvem letu povečalo od 103 na 782, s čimer je bilo izhajanje revije zagotovljeno.

V naslednjih letih je zanimanje za revijo močno naraslo in postala je nepogrešljivo branje slovenskih lovcev. Pri članih Slovenskega lovskega društva se je utrdilo prepričanje, da brez lastnega glasila ni možna nadaljnja rast slovenskega lovstva in njegove kulture. Zato so rednemu izhajanju revije posvečali izjemno skrb ter skoraj vsa zbrana sredstva porabili za tiskanje revije. Pri tem je bilo za vse zelo spodbudno, da je stalno raslo število sodelavcev, ki so s svojimi sestavki nenehno bogatili in pestrili vsebino revije.

Med prvo svetovno vojno revija ni izhajala. Po koncu vojne se vsebinska zasnova in usmeritev ni bistveno spremenila. Ostala je zvesta nalogam, ki jih je moč takole opredeliti: povezovati slovenske lovce in braniti njih interese, krepiti narodno zavest, vzgajati in prosvetljevati lovce, dvigati lovsko zavest, spodbujati domača lovsko strokovna in literarna dela, negovati lovsko etiko, lovce informirati o dogajanjih v Slovenskem lovskem društvu ter strokovnih dogajanjih in izkušnjah lovskih organizacij v svetu. Zvest tem nalogam se je



Plaketa revije Lovec I. stopnje – srebrna – v originalni velikosti. Enako je izdelana tudi plaketa II. stopnje – bronasta. Na njih modelirana vinjeta spremlja naš mesečnik na naslovni strani posameznih številčk večino let njegovega izhajanja. Avtor vinjete je Josip Gorup, odličen, izviren slovenski lovski slikar, ki je z lovcom vrh gorskega grebena upodobil svojega strica lovca v Kamniških planinah pri lovu na gamse. Josip Gorup se je leta 1926 smrtno ponesrečil v triglavskem pogorju, kamor je šel slikat gamse in drugo divjad. Prva številka Lovca je bila natisnjena januarja 1910.

Lovec razvil v revijo, ki se je dostojno uvrščala med strokovni revialni tisk v Sloveniji. Negovala in bogatila je slovenski jezik in lovske izrazoslovje, obujala stare lovske običaje, zbirala naravoslovno gradivo znanstvenega pomena, spodbujala razvoj lovske literature, zbirala fotografsko in umetniško gradivo in drugo. V vsem času so v Lovcu izhajali članki, ki obravnavajo delo in razvoj lovske kinologije.

Lovec je prinašal tudi članke iz ribištva. Šest števil prvega letnika ima na platnicah podnaslov »List za lov in ribištvo«, vse naslednje do leta 1930 pa »List za lov in ribarstvo«. Uradno glasilo tudi ribičev je Lovec postal l. 1924, ko je bilo ustanovljeno Ribarsko društvo v Ljubljani. Z letom 1931 se lovci in ribiči ločijo. V letih 1931 do 1947 so bili ribiči brez glasila, Lovec pa je tudi v tem času prinašal članke o ribištvu. Leta 1948 se lovci in ribiči zopet znajdejo pod streho skupnega glasila Lovec, a tokrat le za eno leto. Lovec je bil torej 18 let tudi list za ribištvo oz. ribarstvo in od tega 8 let tudi uradno ribiško glasilo.

Število naročnikov in s tem naklada revije je iz leta v leto naraščala in dosegla za tedanje razmere kar

zavidljivo število: od 900 izvodov v letu 1912 in 3000 v letu 1927 do 4000 izvodov leta 1930.

Slovenska lovska revija je redno izhajala do okupacije naše domovine l. 1941. Tedaj je iz protesta proti okupatorju prenehala izhajati. Številni lovci, med njimi tudi sodelavci revije, so se pridružili upor in mnogi med njimi so padli kot borci in aktivisti narodnoosvobodilne vojne ali bili žrtve okupatorjevega nasilja v izgnanstvu in taboriščih. Številna udeležba lovcev v osvobodilnem in socialnem boju kaže na njihovo navezanost na domačo grudo ter narodno in patriotično zavest in napredno usmerjenost.

Do leta 1941 je revijo urejalo osem urednikov, in sicer: Ivan Lovrenčič, Janko Lokar Janko Ponebšek, Anton Šivic, Stanko Bevk, Vladimir Kapus, Mirko Šušteršič in Alfonz Mazlu.

Kmalu bomo slavili trideseto obletnico osvoboditve in s tem trideset let razvoja lovstva v socialistični samoupravni skupnosti. Z osvoboditvijo domovine in revolucionarnimi spremembami v družbi so bili ustvarjeni pogoji za novo, na socialističnih načelih zasnovano ureditelj lovstva. Lovišča so postala družbena, skrb za upravljanje, za



Lojze Briški, predsednik LZS, govori na podelitvi plaket revije Lovec

varstvo in gojitev divjadi so prevzeli delavci, kmetje in delovna inteligenca, njim je pripadla tudi pravica do lova. Tako je nova družbenopolitična ureditev tudi na področju lovstva zgodovinska prelomnica in pričetek novega obdobja.

Nov čas je pomenil veliko spodbudo za širok razmah vseh oblik lovstva in z njim povezanih dejavnosti. Toda delo je bilo treba začeti s temelja, kajti vojna vihra ni prizanesla ne divjadi ne lovski organizaciji. Lovišča so bila prizadeta, divjad je bila ponekod skoraj iztrebljena, lovci pa nepovezani in neorganizirani.

Treba je bilo vzpostaviti in na novih osnovah opredeliti organiziranost lovcev in njih dejavnost, razmejiti in urediti lovišča, skratka storiti vse za organizirano skrb in čuvanje divjadi kot dela naravnega bogastva in naše skupne dobrine.

Oblikovanje nove podobe slovenske lovske organizacije, njene socialistične in samoupravne usmeritve in lika lovca je narekovalo tudi ustrezno opredelitev nalog in usmeritev lovske revije.

PRVA PODELITEV PLAKET REVIJE LOVEC

V soboto, 22. marca 1975, je bila po seji upravnega odbora LZS, ki je obravnaval predvsem osnutek novega zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč, v prostorih Kluba poslancev v Ljubljani slovesna podelitev plaket glasila LOVEC, ob 65-letnici njegovega izhajanja.

Podelitvi je poleg dobitnikov teh priznanj prisostvovalo tudi več članov upravnega, izvršnega in nadzornega odbora LZS, zastopniki tiska in RTV. Prvo podelitev plaket revije Lovec je počastil s svojo udeležbo in z nagovorom tudi zastopnik Republ. konference SZDL, njen podpredsednik Vlado Beznik.

Slavnostni govor (objavljamo ga v celoti) je imel predsednik Lovske zveze Slovenije Lojze Briški, ki je tudi podelil plakete.

V imenu dobitnikov plaket so se zahvalili izvršnemu odboru LZS za izkazano priznanje glavni urednik Lovca Tone Svetina, lovski veteran in dolgoletni sodelavec Lovca Lenart Zupan in predsednik izd. sveta glasila Ribič Peter Pavšič.

PLAKETO I. STOPNJE (SREBRNO) SO PREJELI:

Prof. dr. ing. Francè Avčin za izvirne članke o lovski balistiki in lovsko leposlovje

Dr. Jože Benigar kot dolgoletni predsednik Lovske zveze Slovenije in pisec v Lovcu

Francè Cvenkel za uspešno enajstletno urejanje Lovca in članke o lovskem izrazoslovju

Otmar Cvirn za originalno lovsko pripovedništvo s Štajerske

Tone Černač za številne poučne in zanimive lovske reportaže ter spomine

Peter Dobrila za lovsko povest Blažev Martin in drugo sodelovanje v Lovcu

Ivan Ferlež za tri povesti-knjige o divjih živalih in druge zgodbe o divjadi

Maksim Gaspari za slikarsko umetnino Trentar strelja Zlatoroga in druga slikarska dela o naravi, divjadi in lovu

Miloš Kelih za številne strokovne članke o gorski divjadi

Julij Koder za knjigo Lovski španjeli in številne poučne članke iz kinologije

Cene Kranjc za uspešno večletno urejanje glasila Lovec

Stanko Lapuh za povest Svobodnjak Hribar in drugo lovsko leposlovje

Ivan Maček-Matija kot pobudnik socialističnega slovenskega lovstva in prvi poveljni predsednik Zveze lovskega društva Slovenije

Ado Makarovič za komparativno razpravo o Zlatorogu

Generalpolkovnik Rado Pehaček kot dolgoletni predsednik Lovske zveze Slovenije, ki je zavzeto podpiral lovski tisk

Janko Perat za dolgoletno sodelovanje z lovskim leposlovjem

Vladimir Pleničar za sodelovanje pri glasilu s peresom in fotoaparatom

Tine Remškar za uspešno usklajevanje interesov slovenskega lovstva

Bogdan Sežun za obsežno delo o srnjadi in pomembne članke iz kinologije

Ing. Anton Simonič za številne pomembne članke o gojitvi in biologiji velike divjadi

Tone Svetina za knjigi Lovčeva hči, Orlovo gnezdo in razprave o etiki lova

Ing. Mirko Šušteršič za 22-letno vzorno urejanje Lovca, za knjigo Po mojih lovskih stezah in usmerjanje slovenskega lovstva

Lado Švigelj za knjigo Medved v Sloveniji in sodelovanje v Lovcu

Prof. dr. Stane Valentinčič za številne kvalitetne članke o boleznih divjadi

Saša Vuga za posebno prizadevanje in uveljavitev Zlatorogove knjižnice

Ljuban Zadnik za razpravo o bonitiranju male divjadi in za številne uspele članke iz lovske kinologije

Lenart Zupan za dolgoletno sodelovanje z vedro lovsko pripovedjo in lovske pesmi

Revije Planinski vestnik, Proteus, Gozdarski vestnik, Ribič za razvijanje idej o varstvu narave in okolja

Tiskarna »Jože Moškrič« za 22-letno uspešno, kvalitetno tiskanje glasila Lovec

Prva poveljna številka revije, ki je izšla leta 1946, je že znanilka velikih sprememb in nove usmeritve v lovstvu. Revija se je odzvala času, ki je terjal socialističen način gospodarjenja z divjadjo in vključevanje lovstva v skupne družbene interese. Vsebinska usmeritev revije se je temeljito spremenila. Pred vojno stanovska, z izrazitim poudarkom na strokovnosti in čuvanju lovskega interesa, je postala zdaj glasnik nove dobe, novega načina gospodarjenja ter pojmovanja in izvajanja lova. Tako se je revija vključila v prizadevanja za napredno ureditev lovstva, za premagovanje preživelega in zastarelega pojmovanja lovstva in vsega, kar je pomenilo oviro razvoju napredne miselnosti, teorije in prakse. Postala je sestavni del organiziranih naporov družbe in lovske organizacije pri krepitevi lovske zavesti in pripadnosti socialistični skupnosti.

Velike spremembe v organiziranosti lovcev so vplivale tudi na urejanje odnosov med revijo in lovsko organizacijo. Vezi, ki so bile pred vojno bolj poudarjene v odnosih med revijo in njenimi naročniki, so se močno okrepile v odnosih med revijo in organizacijo. To je prispevalo k večji odgovornosti organizacije za vsebinsko usmeritev revije pa tudi k večji skrbi za zagotavljanje materialnih pogojev za njeno redno izhajanje. To je omogočalo, da je rasla ter se vsebinsko in oblikovno spreminjala v skladu s potrebami časa. Pomembni spremembi v obliki in zasnovi sta bili leta 1954 in v letu 1969, kar med drugim tudi kaže na stalno prisotno kritičnost urednikov, sodelavcev in bralcev.

Revija je iz leta v leto bolj bogata in pestra. V njej najdemo članke in razprave o lovskega načrtovanju in gospodarjenju, organizaciji, statistiki, lovski etiki, kinologiji, etnografiji, lovskega izrazoslovju, znanstvenoraziskovalnih dosežkih, lovu,



Prva podelitev plaket revije Lovec, 22. marca 1975, v Klubu poslancev v Ljubljani

Foto S. Zalar

znanstvenih spoznanjih in izkušnjah drugih narodov, doživetjih in opazovanjih ter sestavke iz lovske literature. Zelo se je razvila slikovna oprema revije, kar pomembno prispeva k lepšemu videzu. Z vsem navedenim je revija dosegla visoko stopnjo, vredno naše lovske in splošne kulturne razvitosti, stopnjo, na katero smo upravičeno ponosni, stopnjo, ki nas uvršča med narode z visoko kulturo.

V vsem povojnem času je revija redno izhajala, bila je priljubljena branje v več tisoč domovih slovenskih lovcev pa tudi drugih, tako v ožji domovini kakor tudi zunaj nje.

V tem času so revijo urejali: Mirko Šušteršič, Cene Kranjc, Boris Režek, Anton Pirc, Franci Strle in France Cvenkel.

Napredek, viden in vsak dan pričujoč na vseh področjih izgradnje naše družbe, je bil dosežen tudi v našem lovstvu. Vsestransko je povečana skrb za varstvo in ohranitev divjadi kot dela družbenega bogastva in zdravega človeškega okolja, znatno je povečano število

PLAKETO II. STOPNJE (BRONASTO) SO PREJELI:

Peter Adamič za dolgoletno uspešno sodelovanje v reviji kot fotograf in ilustrator

Rastko Bradaškja kot prizadeven predsednik izdajateljskega sveta glasila Lovec

Rado Čenčič za dolgoletno strokovno tehnično pomoč pri reviji Lovec in Zlatorogovi knjižnici

Ing. Janez Černač za vrhunske fotografske posnetke divjadi

Ivan Fabjan za razpravo o snežniškem jelenu

Jelo Gašperšič za leposlovne članke v Lovcu

Slavko Kovač za dolgoletno prizadevno in plodno sodelovanje v reviji

Blaž Krže za članke o gojitvi divjega prašiča

Rajko Marenčič kot pionir lovske fotografije na Gorenjskem

Ludvik Marič za pomembne članke iz Pomurja

Alfonz Mazlu za strokovno razpravo o fazanu, ki je bila temelj umetni gojitvi te divjadi v Sloveniji

Ivan Mikec za dolgoletno sodelovanje v Lovcu z odličnimi fotografijami in kot pobudnik ter predsednik Fotokino kluba Diana

Jurij Mikuletič za kvalitetne ilustracije divjadi v Lovcu

Ing. Vitomir Mikuletič za številne članke z napredno lovsko miselnostjo

Ivo Napotnik za požrtvovalno sodelovanje v Lovcu z lovsko fotografijo

Franjo Sok za pomembne članke iz lovske zakonodaje

Dr. Anton Svetina za odlične članke iz zgodovine lovstva na Slovenskem

Veljko Varičak za pomembne članke o ocenjevanju lovskih trofejev

Nedeljski dnevnik za razvijanje idej o varstvu narave in okolja

PRAVILNIK O PODELJEVANJU PLAKET REVIE LOVEC

1.

Plaketo revije in glasila LOVEC je ustanovil skladno z 11. členom pravil LZS upravni odbor Lovske zveze Slovenije na seji 6. 7. 1974, na predlog uredniškega odbora pa jo podeljuje izvršni odbor Lovske zveze Slovenije za posebne zasluge od leta 1946 dalje za sodelovanje v Lovcu in druge posebne zasluge v zvezi z Lovcem in razvojem lovstva.

2.

Ustanovi se:

- plaketa I. stopnje (srebrna)
- plaketa II. stopnje (bronasta)

Plaketa je kvadratne oblike kakor na prvi strani revije Lovec, s tradicionalno Gorupovo vinjeto.

3.

Plaketa I. stopnje se podeljuje:

- a) sodelavcem, ki so objavili preko sto v Lovcu natisnjenih strani tehtnejših prispevkov, bodisi strokovnih, poljudno znanstvenih ali literarnih;
- b) vsem urednikom glasila Lovec za daljše in uspešno urejanje Lovca;
- c) predsednikom LZS, ki so se izkazali v prizadevanjih pri programski usmeritvi;
- č) za izjemne dosežke pri ilustriranju, grafiki in lovski fotografiji, v daljšem obdobju;
- d) posameznikom in vodstvom sorodnih revij ter organizacij, ki zastopajo interese slovenske lovske literature;
- e) za posebno prizadevanje v založniški dejavnosti, za avtorstvo strokovnih in leposlovnih knjig, kakor tudi za drugo enkratno strokovno ali literarno delo iz lovstva;
- f) za razpisano povest, roman ali strokovno razpravo z lovsko tematiko.

4.

Plaketa II. stopnje se podeljuje:

- a) dopisnikom za dolgoletno sodelovanje, ki so objavili čez 60 v Lovcu natisnjenih strani;
- b) posameznikom za enkratne izjemne kvalitetne prispevke;
- c) izjemoma tudi dopisnikom, ki so v Lovcu objavili izpod 60 strani, vendar prispevke posebne strokovne ali literarne kvalitete;
- č) za razpisano črtico ali krajšo razpravo z lovsko tematiko in po oceni uredniškega odbora vsako leto za tri najboljše prispevke v Lovcu.

5.

Plakete izroči dobitnikom predsednik Lovske zveze Slovenije na slavnostnem sestanku sodelavcev revije Lovec.

Dobitnike plakete objavi revija Lovec.

V Ljubljani, 6. 7. 1974

Predsednik LZS
Lojze Briški, l. r.

no aktivno vključevanje v družbenopolitično življenje naselja, kjer žive.

Ne nazadnje, naj ugotovim, je pri lovcih globoko ukoreninjena zavest o pripadnosti organizaciji, o nujni medsebojni povezanosti in solidarni odgovornosti pri reševanju vprašanj, ki so pomembna za celotno lovsko organizacijo.

Doseženi uspehi zgovorno potrjujejo pravilnost povojne ureditve in usmeritve lovstva. Kažejo pa tudi na sposobnost, zavzetost in delavnost lovcev pri uresničevanju zastavljenih ciljev. Doseženi uspehi so pravzaprav posledica številnih prednosti, ki jih ima za razvoj lovstva socialistična samoupravna ureditev. Lahko rečemo, da se v doseženem zrcali podoba naše splošne in posebej lovske kulture.

Številni lovci, v prvi vrsti pa vi, ki danes prejimate plaketo, ste s pisano besedo sodelovali v naporih za rast in napredek našega lovstva. S članki in razpravami, ki so se vrstili na straneh našega glasila, ste pomembno prispevali k oblikovanju, bogatitvi znanja in izkušenj naših lovcev. Vaše znanje, praktične izkušnje, kritični pogledi, predlogi in mnenja so z objavo v Lovcu postali znani tisočim članom lovskih organizacij. V Lovcu objavljeni članki in razprave so tako spodbuda in napotilo za delo, za razmišljanje in kritično presojo stanja in razmer v posameznih okoljih. So tudi kažipot vsakdanje aktivnosti posameznikov in organizacij.

Lovska revija že dalj časa ni edino sredstvo, ki nam omogoča dostop do novih spoznanj. Razširile in uveljavile so se tudi druge oblike, kot so: seminarji, predavanja, dopisna šola in tečaji, pri čemer je posebej pomembna vloga, ki jo ima »Zlatorogova knjižnica«. Toda kljub temu je revija Lovec najbolj številna lovska publikacija z vsemi lastnostmi glasila lovske organizacije. Zato mora lovska organizacija tudi

prvotne divjadi in uspešno so naseljene nove vrste. Zgrajene so številne lovske poti in steze, lovski domovi, kočje ter druge lovske naprave. Število lovcev, ljubiteljev narave in divjadi je z vsakim letom večje in se je približalo sedemnajst tisočem. Razširjene so različne oblike lovsko strokovnega izobraževanja. Zelo se razširja lovsko-strokovna in pripovedna literatura. Zadnji zvezki »Zlatorogove knjižnice« so bili tiskani v 10 000 izvodih in že v nekaj tednih razprodani. Posebej pomembno je naraščanje števila lovskih strokovnjakov, ki se z znanstvenoraziskovalnim delom uspešno uveljavljajo doma in v

tujini. Med lovci pa tudi drugimi je bistveno spremenjeno pojmovanje lovstva, ki se vse bolj in bolj uveljavlja kot dejavnost, ki skrbi za ohranitev narave in divjadi. To pa med drugim prispeva k utrjevanju družbenega pomena lovstva. Pomemben napredek smo dosegli pri negovanju in razvijanju lovske etike. Zelo so se utrdile lovske družine kot temeljne celice lovske organiziranosti. Okrepilo in razvilo se je samoupravljanje kot temeljna sestavina dela in življenja lovskih kolektivov ter odnosov pri upravljanju lovišč. V lovskih kolektivih razvijajo različne oblike aktivnosti, med katerimi je posebej pomemb-

v prihodnje odgovorno skrbeti za razvoj revije, njeno vsebinsko usmerjenost in oblikovno urejenost. Revija mora biti vpeta v vse ustvarjalne napore za napreden razvoj lovstva in z njim povezane dejavnosti. Biti mora na čelu prizadevanj za oblikovanje socialistične miselnosti in samoupravne usmerjenosti. V ta namen mora posvečati vso pozornost vzgoji in strokovnemu izpopolnjevanju lovcev. Prizadevati si mora za uveljavljanje napredne misli, za nenehno povezanost teoretičnih spoznanj in prakse in za razvoj znanstvenoraziskovalnega dela. Odprta naj bo ustvarjalni kritični misli, ki želi preseči staro, misli, ki utira pot naprednejšim in sodobnejšim rešitvam. Še bolj kot doslej naj bo obrnjena k vprašanju in problemom samoupravne organiziranosti lovcev in njihovemu vključevanju v različne oblike družbenopolitične aktivnosti. Razvija naj lovsko etiko in splošno lovsko kulturo ter objavlja leposlovna dela o lovskem življenju iz domače in tuje literature. Služi naj delovnemu človeku, lovcu-samoupravljalcu in

njegovemu prizadevanju za ohranitev narave in divjadi. Več pozornosti naj posveča izmenjavi strokovnih izsledkov in praktičnih izkušenj z lovskimi organizacijami iz drugih naših republik in pokrajin ter delu Lovske zveze Jugoslavije.

Prav tako mora prevzemati izkušnje in za nas koristna spoznanja in ugotovitve lovskih strokovnjakov in organizacij iz tujine. Razvijati in izpopolnjevati pa mora tudi vse druge naloge, ki sodijo v stal-

no programsko usmerjenost lovskega glasila.

Nadaljnja vsebinska in oblikovna rast revije je odvisna od vseh nas, predvsem pa od naših skupnih prizadevanj in sodelovanja v reviji. Želimo, da bi se še razširilo število sodelavcev, ki bodo z opisom doživetij in opazovanj, s strokovnimi in leposlovnimi sestavki, fotografijo in z umetniško upodobitvijo prispevali k stalnemu razvoju revije in s tem k nadaljnji kulturni rasti slovenskega lovstva.

Lovske organizacije pred pomembnimi nalogami

Upravni odbor LZS se je v soboto, 1. marca, sedmič sestal v svoji mandatni dobi. Namen seje je bil predvsem sprejeti finančni načrt organizacije in lovskega sklada LZS za lov. leto 1975-76 in obravnavati tudi nekatere druge naloge svojega delovnega področja.

Osnutek zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč pred javno razpravo

Izvršni odbor LZS je seznanil upravni odbor o pripravah za sprejem novega zakona in o predvidenih terminih za javno razpravo o osnutku tega zakona. Naslednja seja upravnega odbora, 22. 3. 1975, bo namenjena izključno obravnavi osnutka zakona, ki bo kasneje – skupaj z oblikovanimi stališči upravnega odbora – posredovan v širšo razpravo vsem lovskim organizacijam. Čeprav vse kaže, da bo zakon kmalu sprejet, pa nekaterih nalog ni mogoče več odlagati, saj bo za prilagoditev delovanja po gojem novega zakona potrebno

daljše obdobje. Sem vsekakor sodijo 5-letni lovskogospodarski načrti, katerim je bila veljavnost podaljšana do leta 1975. Republ. sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo je predlagal začeti z izdelavo 2-letnih lovskogospodarskih načrtov za lov. leti 1975-76 in 1976-77. Vsebinski osnutek teh načrtov, ki bodo premostitvenega pomena v obdobju priprav za sprejem dolgoročnih lovskogospodarskih načrtov, bosta skupaj pripravila Republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo in strokovni sekretariat LZS, ki bo založila tudi ustrezne tiskovine.

Te načrte, ki naj bi zajemali predvsem gospodarski program lovišča v prihodnjih dveh letih in predvidoma ne bodo vključevali ustavitvenih podatkov, vključno z lovskim katastrom ipd., naj bi lovske družine predložile občinskim skupščinam do 1. junija letos. Nov zakon bo, kakor kaže, vseboval tudi nekaj novosti, pomembnih za delovanje lovske družine kot društva. Zaradi tega je upravni odbor sklenil predlagati Republiškemu sekretariatu za notranje zadeve, naj bi se tudi potrebne uskla-

»LOVCU« ZA 65-LETNI JUBILEJ

Lenart Zupan

Petinšestdeset se let je v večnost izgubilo, odkar je slovensko lovstvo glasilo svoje ustanovilo, z imenom Lovec ga krstilo.

In glejte, v letih že visokih Lovec se je pomladil, je mnogo lepši in modrejši, kot je še pred časom bil.

Vsak mesec redno nas obišče, na zunan v obleki zali, znotraj pa na belih listih pestro čtivo nam pripravi.

Jubileju velja počastilo: »Lovec« – drag si nam in treba te je bilo!



ditve pravil lovskih družin, ki jih zahteva novi zakon o društvih, odložile do sprejema lovskega zakona.

Finančni načrt organizacije in lovskega sklada LZS

V nadaljevanju se je upravni odbor sprejel finančni načrt organizacije in s tem potrdil sklep prejšnje seje o višini članskega prispevka za lov. leto 1975–76, ki je 130 din.

Obširnejša razprava pa se je razvila ob predlogu finančnega načrta lovskega sklada za lov. leto 1975–76, ki naj bi se po prvotnem predlogu povečal za 21 % v primerjavi z načrtom za lov. leto 1974–75. Izvršni odbor je predlog utemeljil s tem, da stopnja povečanja pomeni le uskladitev z naraščanjem stroškov oz. financiranje posameznih proračunskih nalog lovskega sklada, ki prevzema tudi nekatere nove obveznosti, npr. financiranje programa Kinološke zveze Slovenije.

Delegati v upravnem odboru Lovske zveze Slovenije so v razpravi navajali vrsto utemeljitev, po katerih stopnja povečanja proračuna ne bi smela zajeti predlagane rasti. Eden najtehtnejših argumentov je bil, da se je dohodek lovske organizacije za uplenjeno divjad v lov. letu 1974–75 relativno in tudi absolutno zmanjšal za okrog 30 %, za toliko pa se je seveda zmanjšala tudi tržna vrednost bonitiranih oz. izvršenih odstrelav. Po drugi strani pa je jasno, da večina lovske družine ustvarja prevelik delež rezervnih sredstev, saj je bil povprečen saldo v lovske družine 31. 3. 1974 nekaj manj kot 40 000 din. Ta ugotovitev narekuje, da moramo čimprej sprejeti samoupravni sporazum o usmerjanju porabe dohodkov iz lovišč, kajti za nekatere namene lovske organizacije porabijo premalo sredstev.

PRORAČUN ORGANIZACIJE LZS ZA LETO 1975–76

I. LOVEC

Dohodki:

1. Prispevki članov (17 000 a 95,00)	1 615 000,00
2. Oglasi, naročnine	50 000,00
	1 665 000,00

Izdatki:

1. Osební prejemki urednika in urednika priprav-nika	195 000,00
2. Tisk in ekspedit LOVCA	800 000,00
3. Klišeeji	110 000,00
4. Avtorski honorarji	87 000,00
5. Papir (tisk, ovitek)	330 000,00
6. Administracija	90 000,00
7. Rezerva – nepredvideni izdatki	53 000,00
	1 665 000,00

II. LOVSKI DOM

Dohodki:

1. Restavracija Zlatorog	96 000,00
2. Gojitvena lovišča LZS	13 000,00
3. Najemnina	42 508,20
	151 508,20

Izdatki:

1. Osební prejemki	72 000,00
2. Amortizacijski sklad LZS	79 508,20
	151 508,20

III. ORGANIZACIJA

Dohodki:

1. Prispevki članov (17 000 a 35,00)	595 000,00
2. LOVEC – za administracijo	90 000,00
	685 000,00

Izdatki:

I. Osební prejemki	170 000,00
II. Materialni izdatki:	
1. pisarniški stroški	10 000,00
2. razsvetljava	5 000,00
3. telefon	10 000,00
4. poštnine	7 000,00
5. amortizacijski sklad	8 000,00
6. sklad za vzdrževanje doma	8 000,00
7. kurjava	5 000,00
8. potni stroški	30 000,00
9. bančni stroški	5 000,00
10. oglasi	1 000,00
	89 000,05

III. Funkcijski izdatki:

1. članarina za LZ Jugoslavije (17 000 a 4,00)	68 000,00
2. članarina za Kinološko zvezo Slov. (17 000 a 15,00)	255 000,00
3. nabava knjig in revij	3 000,00
4. medpokrajinske konference	8 000,00
5. reprezentanca	10 000,00
6. anuitete posojil	2 000,00
7. prispevki za obnovo Bos. Kr.	40 000,00
8. rezerva – nepredvideni izd.	40 000,00
	426 000,00

REKAPITULACIJA:

DOHODKI:

I. LOVEC	1 665 000,00
II. LOVSKI DOM	151 508,20
III. ORGANIZACIJA	685 000,00
	2 501 508,20

IZDATKI:

I. LOVEC	1 665 000,00
II. LOVSKI DOM	151 508,20
III. ORGANIZACIJA	685 000,00
	2 501 508,20

FINANČNI NAČRT LOVSKEGA SKLADA ZA LETO 1975-76

I. Dohodki:

Lov. zveza	Od tržne vrednosti odstrela (7,10 %)	Od dohodkov gospodarjenja (1,005 %) 73/74	SKUPAJ
Bela krajina	17 847,00	2 962,00	20 809,00
Celje	69 900,00	21 430,00	91 330,00
Gorenjska	42 102,00	9 544,00	51 646,00
Gorica	63 682,00	17 563,00	81 245,00
G. Radgona	17 713,00	2 824,00	20 537,00
Idrija	14 438,00	2 799,00	17 237,00
Kočevje	41 588,00	8 447,00	50 035,00
Koper	42 035,00	17 272,00	59 307,00
Ljubljana	83 205,00	15 959,00	99 164,00
Ljutomer	8 366,00	4 587,00	12 953,00
Maribor	92 374,00	28 391,00	120 765,00
Notranjska	27 909,00	6 201,00	34 110,00
Novo mesto	34 999,00	4 978,00	39 977,00
Posavje	33 464,00	5 112,00	38 576,00
Postojna	40 794,00	12 160,00	52 954,00
Prekmurje	51 242,00	9 400,00	60 642,00
Ptuj	39 827,00	13 682,00	53 509,00
Zasavje	17 561,00	2 143,00	19 704,00
Organizacije združ. dela, gojit. lovišča	14 000,00	3 500,00	17 500,00
	753 046,00	188 954,00	942 000,00

Opomba:

Organizacije združenega dela oz. gojitvena lovišča kot izredni člani Zveze plačujejo v lovski sklad pavšalno vsaka organizacija po 2 500,00 din. Prispevek LZ Kočevje se od navedenega zmanjša za 10 000,00 din, kar se pokrije iz solidarnostnega sklada. Kako se oblikujejo sredstva za lovski sklad, je pojasnjeno na strani 10.

II. Izdatki:

1. Strokovni sekretariat	450 000,00
2. Materialni stroški sekretariata	80 000,00
3. Tečaja za lovske čuvaje (Dravograd, Črnomelj)	70 000,00
4. Raziskovalna dejavnost	15 000,00
5. Nabava filmov	5 000,00
6. Inštitut za zoohigieno in patologijo divjih živali (pregledi poginule divjadi)	20 000,00
7. Lovsko-strelske prireditve republiškega pomena	60 000,00
8. Dopisna šola	20 000,00
9. Stroški komisij IO LZS	15 000,00
10. Ceniki za inozemski turizem in tiskovine za letne načrte LD	20 000,00
11. Financiranje programa Kinološke zveze Slovenije	130 000,00
12. Anuitete posojil za lovski muzej	15 000,00
13. Participacija v amortizacijski sklad LZS	30 000,00
14. Soudeležba k invalidnini Terezije Kmet (poškodba po medvedu)	12 000,00
15. Proračunska rezerva	—
Skupaj	942 000,00

Ljubljana, 1. marca 1975

Predsednik fin. gospodar.
komisije LZS

Tone Kropušek, l. r.

Predsednik
Lovske zveze Slovenije

Lojze Briški l. r.



Upravni odbor je finančni načrt lovskega sklada sprejel s tem, da se prvotni predlog zmanjša za 79 506 din, od tega 50 000 din od stroškov strokovnega sekretariata, črta pa se tudi proračunska rezerva, s tem da event. ostanek dohodka lovskega sklada v lov. letu 1974-75 predstavlja bodočo proračunsko rezervo sklada. Zagotovitev manjkajočih sredstev naj se skuša doseči v okviru nekaterih kadrovskih rešitev v delovni skupnosti LZS. Upravni odbor je sprejel tudi utemeljitev Lovske zveze Kočevje ter zaradi izjemnih škod od divjadi – v nekaterih lovskih družinah na njenem območju te škode presega jo gospodarsko zmogljivost lovišč – znižal njen prispevek za 10 000 din. Ta del dohodkov lovskega sklada naj se zagotovi iz solidarnostnega sklada LZS. Ob tem je upravni odbor opozoril, da bo v skladu z določili novega zakona potrebno take probleme obravnavati in reševati solidarnostno po posameznih lovsko-gojitvenih območjih.

Samoupravni sporazum lovskih zvez republik in pokrajin

Skladno z uresničevanjem nove ustavne ureditve bo združevanje lovskih zvez republik in pokrajin v Lovsko zvezo Jugoslavije temeljilo na posebnem samoupravnem sporazumu, ki ga je upravni odbor LZS v celoti potrdil.

Sporazum bo podpisan na konferenci Lovske zveze Jugoslavije*. Upravni odbor LZS je za podpis sporazuma pooblastil predsednika Lojzeta Briškijskega. Poleg članov predsedstva Lovske zveze Jugoslavije, ki imajo status delegata na tem zasedanju, je upravni odbor za delegate Lovske zveze Slovenije

* Konferenca LZJ je bila 15. in 16. 3. 1975 v Varaždinu. Na njej je bil podpisan samoupravni sporazum o povezavi lovskih zvez republik in pokrajin v Lovsko zvezo Jugoslavije – Ur.

izvolil še Franja Ledineka, predsednika LZ Maribor, ing. Vlada Jenka, predsednika LZ Posavje, ing. Bruna Skumavca, predsednika LZ za Gorenjsko in ing. Aleksandra Gergarja, direktorja gojitvenega lovišča Fazan – Beltinci.

Strokovni sekretariat LZS je za 22. 2. 1975 organiziral posvetovanje o gojitvi race mlakarice. Upravni odbor je sprejel pobudo udeležencev tega posvetovanja, da naj bi bila lovna doba na veliko divjo raco v vsej naši državi enotna in naj bi o predlogu razpravljala Lovska zveza Jugoslavije. Nestrokovno in nevzdržno je, da je lov na mlakarice dovoljen še v februarju, ko se že pripravljajo na gnezditve.

Sodelovanje pri proslavah 30-letnice osvoboditve

Letos poteka 30 let od zloma fašizma, mineva 30 let življenja in delovanja v novi Jugoslaviji. Za

kar najbolj slovesno praznovanje obletnice tega prelomnega dogodka v zgodovini naših narodov poteka širša družbena akcija. Kot aktivni dejavnik našega samoupravnega socialističnega sistema mora pri tem sodelovati tudi lovstvo. Poleg tega, da bodo vse lovske družine sodelovale pri izvedbi lokalnih proslav in prireditvev, pa naj bi bila v drugi polovici maja osrednja prireditve – otvoritev lovskega muzeja v Bistri, pod pokroviteljstvom tovariša Edvarda Kardelja. Izvršni odbor je tudi predlagal, da naj bi vse slovenske lovske družine sodelovale v manifestativnem pohodu Ob žici okupirane Ljubljane, v tekmovalnem delu pohoda pa bi o udeležbi lovske družin razpravljali, ko bodo znane propozicije prireditve. Tridesetletnici osvoboditve naj bo posvečena tudi majska številka Lovca.

V zvezi s tem je bil upravni odbor obveščen še o prvomajski lovskostrelski prireditvi, ki jo pripravlja

ZLD Ptuj in na katero bodo povabili tudi slovenski Klub prijateljev lova iz Celovca.

Ostale pomembnejše zadeve

V zaključnem delu se je bil upravni odbor obveščen o postopku za spremembo zveznih predpisov, po katerih lovski turizem ne bo zunanjetrgovinska dejavnost, kot to sedaj tolmačijo nekatere zvezne inšpekcijske službe.

Izvršni odbor LZS je upravnemu odboru poročal tudi o poteku priprav za sprejem »Odloka o zavarovanju redkih in ogroženih živalskih vrst in njihovih razvojnih oblik«. Predlagatelj odloka, Republiški sekretariat za urbanizem, v ničemer ni upošteval mnenja Lovske zveze Slovenije, po katerem naj bi zavarovanje redkih in ogroženih vrst, ki spadajo k divjadi, tudi v bodoče obravnavala zakonodaja o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč. Sicer pa je bil sprejem odloka, zaradi nekaterih pravnih nejasnosti in neusklajenosti z veljavnimi predpisi, odložen. Upravni odbor je odločno zavrnil nekatere trditve, da lovske organizacije niso zainteresirane sodelovati pri uresničevanju družbenih prizadevanj za učinkovitejše varstvo narave, kamor sodi tudi varstvo nekaterih redkih in ogroženih vrst sesalcev in ptic.

Že občni zbor v Kopru je bil povsem enoten pri sprejemu dogovora o popolnem prenehanju lova na nekatere redke in ogrožene vrste. Za popolno varstvo redkih, ogroženih vrst ptic in sesalcev si bo Lovska zveza Slovenije prizadevala tudi v določilih novega zakona. Upravni odbor je tudi potrdil stališče Lovske zveze za Gorenjsko in izvršnega odbora LZS, po katerem lovska družina brez lovišča ne more biti članica področne lovske zveze oziroma LZS.

B. K.

Sredstva lovskega sklada se oblikujejo od dohodkov gospodarjenja v letu 1973–74 in od tržnih vrednosti bonitiranih odstrelav male divjadi in srnjadi in poprečja izvršenih odstrelav jelenjadi, gamsov ter divjih prašičev v zadnjih treh letih.

Izhodišče za izračunavanje tržne vrednosti so podatki o bonitiranih oz. izvršenih odstrelav v loviščih lovskih družin in poročilo Lovske zadruge za Slovenijo o poprečnih odkupnih cenah uplenjene divjadi oz. poprečnih težah odkupljene divjadi v letu 1974, kot sledi:

Vrsta divjadi	Popreč. teža 1974	Popreč. teža za izračun.	Popreč. cena v din za kg	Vrednost
srnjad	15,40	15	26,00	390,00
jelenjad	80,10	80	18,00	1 440,00
gams	20,00	20	19,00	380,00
divji prašič	70,00	60*	19,00	1 140,00
zajec	3,40	3,40	11,00	37,40
fazan			24,00 kos.	24,00
jerebica			10,00 kos.	10,00

* Pri divjih prašičih so zaradi velikih letnih odstopanj upošteevane teže zadnjih let (1971 – 62 kg, 1972 – 56,60 kg, 1973 – 58 kg, 1974 – 70 kg).

Zakaj izginja divji petelin

Ing. Vitomir Mikuletič

Zginevanje divjega petelina je sprožilo marsikje bolj ali manj obširna in temeljita raziskovanja, ki naj bi dognala prave vzroke za ta pojav. Proučevanj so se lotili na razne načine, z različnih strani, včasih čisto laično in amatersko, seveda pa tudi organizirano in znanstveno. Za prakso pa so seveda najpomembnejši znanstveni izsledki, pri katerih so izključene razne domneve in posploševanja slučajnih in izjemnih dogodkov in opazovanj. Zginevanje divjega petelina v Sloveniji je morda še bolj pereče kot drugod v Evropi. Če držijo podatki, ki jih Lovski zvezi Slovenije posredujejo lovske družine (LD) o staležu, potem lahko govorimo o res kritičnem stanju. Medtem ko je bilo v loviščih LD I. 1960 še 1727 petelinov, jih je bilo I. 1965 1415, I. 1970 1007 in I. 1973 le še 840. Tudi odstrel je upadal iz leta v leto: I. 1960 so uplenili lovci LD 242 petelinov, I. 1965 110, I. 1970 pa le še 64. Pripomniti pa je treba, da so ponekod v tem času petelina že zaščitili in da zadnja leta odstrel ni merodajen za oceno staleža. Tudi če številke ne držijo popolnoma, vendarle kažejo razvojno smer. In ta ni vzpodbudna. Žal si pri nas ne moremo privoščiti obširnejših znanstvenih raziskav, ki bi nas pripeljale do zanesljivih ugotovitev o vzrokih zginevanja divjega petelina. Zato smo pač prisiljeni spremljati in proučevati tuja raziskovanja in ugotovitve ter jih primerjati z našimi razmerami. Ni rečeno, da lahko tuje izsledke popolnoma in brez pridržkov uporabimo v naših pogojih, vendar nam lahko ob kritični presoji in primerjavi z našimi razmerami olajšajo odločanje pri gospodarjenju.

Nekak pregled o ugotovitvah raziskovanj o divjem petelinu in vzrokih njegovega zginevanja v Zahodni Nemčiji je skušal dati simpozij o divjem petelinu, ki je bil 29. in 30. 4. 1974 v Münchnu in Garmisch-Partenkirchnu. Prvi dan v Münchnu so prebrali osem refera-

tov, naslednjega dne v Garmischu pa dva. Med referati so bile krajše, a zanimive razprave, ki so popestrile delo. Nekatere ugotovitve poročevalcev so zelo zanimive, posebno še, ker se ujemajo z zaključki naše ankete o divjem petelinu (Lovec, št. 2, 1973). Druge pa so pomembne zato, ker osvetljujejo nekatera dejstva, katera smo premalo upoštevali, ali pa jih sploh nismo. Če bi povzel glavne ugotovitve simpozija, bi vzroke za zginevanje divjega petelina lahko strnil v naslednje:

- sprememba klimatskih razmer,
- sprememba okolja (biotopa),
- nepravilno gospodarjenje (odstrel).

Mesojedi (kune, lisice, jazbeci, uje-de in dr.), bolezni in selitev so drugotnega pomena ter lahko le izjemoma bistveno vplivajo na stalež divjega petelina.

Sprememba klime je eden izmed bistvenih vzrokov za zginevanje divjega petelina. Glede vpliva klime na stalež te divjadi so ugotovili, da se Evropa nahaja sedaj v obdobju, za katero je značilno vedno več padavin (spomladi, poleti). To obdobje traja že nekaj desetletij, z njim pa sovpada zmanjševanje petelinjega staleža. Od I. 1890 do približno I. 1920 je vladala precej suha in topla klima, stalež petelinov pa je bil povsod (velja vsaj za Zahodno Nemčijo) zelo velik. Najugodnejše vremenske razmere so bile okrog I. 1910. Takrat je bil tudi odstrel divjih petelinov največji. Slučajno imam pri roki podatke o odstrelu divjih petelinov v sosednji Avstriji (te podatke niso objavili na simpoziju), ki to ugotovitev potrjujejo. L. 1908 so v Avstriji uplenili 5635 petelinov, I. 1913 6434, I. 1935 2859, I. 1957 1542 in I. 1958 1441. Podatki se nanašajo na ozemlje današnje Avstrije. Petelin se sedaj nahaja v izrazito kritičnem klimatskem obdobju in potrebuje že zaradi tega precej varstva in previdno gospo-



POMLADNO JUTRO

Ivo Grögl

Noč je še,
temè v pretesen prostor sem ujet.
Nad mano krošnje so dreves –
kot streha.
Ves od tesnobe sem prevzet.

Skozi okence na strehi tej
neba sivino gledam.
Zvezdica za zvezdico se utrne.
Nov se dan rojeva.
A jaz – se ne zavedam.

Uho je polno zvokov znanih,
ki zapeti jih ni moč.
Srce razbija
in dušo polni s hrepenenjem.
Dah pomladi sili vame,
kakor žarek vroč.

Vse v objemu je mladosti,
vse ljubezni strast preveva.
Vse brsti in me omamlja.
Polni mi telo z občutki sreče.
Zbudi se nežnost v meni, ki prijetno
me ogreva.

Ko zbudi se svetlo sonce,
z žarki zlatimi razblinja
temè pretesen prostor.
Ptičkov zbor napolnil je tišino.
Pomladna pesem o ljubezni
odmeva še v ropotu kril.
A jaz, od sreče trepetam, ker tu sem,
daleč proč od tam –
kjer v hrupu svet preklinja.

darjenje. Po analogiji bi pa lahko pričakovali, da bo to vlažno in hladno obdobje postopoma prenehalo in v nekaj desetletjih (spomladi, poleti) spet nastopilo bolj suho in toplo vreme. V prejšnjem, za to divjad zelo ugodnem obdobju, se je petelin naselil tudi v manj ugodnih, t. i. suboptimalnih predelih, od koder pa danes zginja ali pa je že zginil. Zakaj vpliva hladna in vlažna klima tako močno na petelinji stalež? Ugotovili so, da keščki v prvih dneh življenja ne prenesejo nizkih temperatur in zato iščejo zavetje pod kokljo. Če vladajo take razmere ves čas, se keščki, ki so navezani na hrano izključno živalskega izvora, ne morejo nasititi in poginejo.

V daljšem obdobju se to seveda pozna na celotni populaciji nekega predela. Najprej pa petelinji zginijo iz suboptimalnih predelov, kjer se življenjske razmere najhitreje in najmočnejše spremenijo. To so večinoma obrobna in osamljena nahajališča, ki se prva izpraznijo. Drugi pomembni činitelj, ki vpliva na petelinovo zginevanje je s p r e -

membra okolja (biotopa). Divji petelin je ptica, ki živi izključno v gozdovih. Zato je za njegov obstoj pomembno, kako se z gozdovi gospodari. W. Schröder trdi, da v Bavarskih Alpah petelin najbolje uspeva v naravnem gozdu bukve, jelke, smreke in gorskega javora. Ti gozdovi pa so tam že dolgo časa ogroženi zaradi izkoriščanja in njihove premene s sestoji smreke. Pri raziskavi biotopa divjega petelina se je pokazalo, da se gozdne kure zadržujejo največ v pasu, ki ga tvorita mladje in star gozd. Torej vzdolž črte pomlajenega gozda. Ugotovili so, da ima ta ozek prostor izreden pomen za življenje divjega petelina. Čim več takega prostora je na razpolago, boljše življenjske pogoje ima petelin. — S tem v zvezi so zato gozdno-vzgojne oblike, ki jih gozdarji uporabljajo pri obnovi zrelih sestojev, zelo pomembne. Pri sečnji na golo na večjih površinah, ki jim sledi pogozdovanje, navadno s smreko ali z zeleno duglazijo, je ta pas zelo kratek, razen tega pa traja nekaj let, preden se mladi sestoi

sklene. Sečnja na golo uničuje biotop divjega petelina! Razen tega odmre kasneje pod gostim sklepom krošenj vsa pritalna vegetacija, tudi borovnice, ki so za prehrano divjega petelina nujno potrebne. Nekaj boljše pogoje nudi t. i. r o b n a s e č n j a, pri kateri se sestoi navadno naravno pomlajuje vzdolž roba starega sestoi. Tu se mladje in stari sestoi delno prekrivata, kar že nudi petelinu nekoliko boljše življenjske pogoje. Še boljša gozdnovzgojna oblika je tista, pri kateri napreduje pomlajevanje v obliki klinov. Tu je črta oz. pas pomlajevanja občutno daljši kot pri robni sečnji. Najugodnejša oblika obnove gozdov pa nastaja pri t. i. s k u p i n s k o p o s t o p n i s e č n j i. Tu pomlajujejo zrel gozd tako, da na večji površini vzdolž transportne meje ustvarijo »pomladitvena jedra«. Na nekaj arov velikih jedrih najprej razrahljajo sklep, da se naselijo sencoljubne drevesne vrste, nato postopoma posekajo ostala drevesa in na ta način dosežejo, da se zrel gozd pomlaja na majhnih površinah. Pomlajevanje postopoma napreduje tako, da je v 40–60 letih ves gozd pomlajen. Ta gozdno-vzgojna oblika nudi divjemu petelinu najugodnejše življenjske pogoje, ker je prej omenjena črta oz. pas pomlajevanja najdaljši. Zanimivo je, da štejejo gozdarji to gozdnovzgojno obliko tudi z gozdarskega stališča za najugodnejšo. Zato ne bi smelo biti med gozdarji in lovci glede ohranitve petelina nobenih nasprotij, saj se pri tem obojne koristi ujemajo.

Pri obravnavi življenjskega okolja divjega petelina so na simpoziju večkrat poudarili pomen naravnega pomlajevanja gozda in pa ohranitev oz. ustvarjanje mešanih sestojev. Čimbolj naraven je gozd, boljše življenjske pogoje nudi divjemu petelinu. Kako pomembno je za obstoj divjega petelina gospodarjenje z gozdovi, pove tudi tale ugotovitev: V Bavarskih Alpah je 64 % vseh petelinjih nahajališč v

Iz majhne trave malega travna »trobijo« jegliči pomladi

Foto F. Gyuran



gospodarskih gozdovih (gozdovi, ki jih normalno izkoriščajo), 24 % v varovalnih gozdovih in 12 % v gozdovih, ki so izvzeti iz gospodarjenja. V gospodarskih gozdovih je 75 % rastišč, v varovalnih 23 % in le 2 % v drugih gozdovih. Kokoši pa gnezdijo 94 % v gospodarskih gozdovih in 6 % v varovalnih gozdovih. Vidimo torej, da petelini prebivajo v glavnem v gozdovih, kjer redno gospodarijo in je zato dejavnost gozdarjev za njihovo ohranitev prvenstvenega pomena. Potrebno je še pojasniti, zakaj je črta pomlajevanja tako pomembna za stalež in obstoj divjega petelina. Divji petelin se kmalu po rastenju prične goliti. Golitev traja vse poletje tja do septembra. V času golitve pa petelin zelo slabo leti in zato nujno potrebuje varno zavetje pred sovražniki. To pa mu lahko nudi le gosto mladje v neposredni bližini redkega starega gozda, kjer najde dovolj hrane. Podobno velja tudi za kokoš s kebčki. V nevarnosti jih mora hitro speljati na varno. To je vzrok, zakaj se večina petelinov in vodečih kur zadržuje na meji med mladjem in starim gozdom. Tretji vzrok zginevanja divjega petelina so poročevalci na simpoziju prisodili nepravilnemu gospodarjenju s to divjadjo, napačnemu odstrelu:

1. prezgodnji odstrel A-petelina (tistega, ki obvlada rastišče),
2. reden odstrel petelinov na enem in istem rastišču,
3. velik odstrel.

Znano je, da pridejo kokoši na rastišče dva do tri tedne kasneje kot petelin. Razen tega izbere petelina za oploditev kokoš in ne obratno. Izbrani petelin pa je vedno A-petelin. (Tega so premnogokrat imenovali »pretepač« in so ga večinoma vedno odstrelili.) Če torej prezgodaj, pred rastiitvijo, odstrelimo takega petelina, potem ne pride do oploditve in ne do gnezdenja.



Pozdrav vzhajajočemu soncu

Foto ing. B. Galjot

Vsakoleten odstrel petelina na enem in istem rastišču obuboža tisti del lovišča, razen tega petelini ne dozori. Naslednjo pomlad pridejo na rastišče mladi petelini, ki pa niso najustreznejši plemenjaki. Podobno stanje nastane, če je odstrel prevelik. Zmanjka plemenjakov.

Zanimivo je, da so bila glede vloge lisic, kun in drugih mesojedih živali v loviščih s petelini mnenja na simpoziju deljena. Medtem ko je U. Rodenwaldt za lovišča s petelini v Villingenu poročal, da je poleg ustreznega gospodarjenja z gozdovi (pomlajevanje starih sestojev v obliki klinov) zmanjšanje staleža lisic in kun odločilnega pomena, so drugi menili, da je to drugotnega pomena. Omenim naj, da se gozdna uprava mesta Villingen v Baden-Württembergu lahko edina ponaša s tem, da je stalež divjega petelina v njenih gozdovih v zadnjih letih narastel in sicer od 3 v l. 1950 na 24 v l. 1965 in na 45 v l. 1973. Zato njen upravitelj trdi, da je temu vzrok pravilno gospodarjenje z gozdovi (naravno pomlajevanje v prej omenjeni obliki klinov) in intenziven lov na roparice.

Glede bolezni ni nihče ničesar omenil. Človek je dobil vtis, da bolezen sploh ne pride v poštev kot vzrok zginevanja divjega petelina. Pač pa je bilo precej govora o tem, da je posredno za zginevanje kriv prevelik stalež jelenjadi in srnjadi. Zaradi njega namreč morajo gozdarji mlade kulture in na-

sade gozdnega drevja ograjevati s solidnimi žičnimi mrežami, ta pa so nevarna ovira divjemu petelinu. Ob takih ograjah v gozdu so našli večkrat poginule peteline in kokoši, ki so se pri preletu zaleteli v njim nevidno mrežo. Temu se da odpomoči na ta način, da na mrežo obesijo veje in jo tako napravijo vidno oviro, kateri se petelin v letu lahko izogne. Seveda pa so za to potrebna sredstva in čas, saj je treba zastiranje mreže večkrat obnoviti, vsekakor pa toliko časa, da je kultura izven nevarnosti oz. dokler stoji ograja. To pa traja tudi deset in več let. Bolj koristno je seveda zmanjšati stalež parkljuste divjadi, za kar pa lovci navadno niso navdušeni.

Vzroke za zginevanje divjega petelina lahko razdelimo na dve skupini. V prvo spadajo tisti, na katere človek ne more vplivati in so čisto naravnega značaja, npr. sprememba klimatskih razmer, v drugo pa tisti, ki so posledica neustreznega človekovega ravnanja – sprememba okolja, rušenje naravnega ravnotežja.

Vprašanje zginevanja divjega petelina je torej precej zapletena zadeva, vendar za ohranitev te divjadi lahko marsikaj storimo. V prvi vrsti moramo prisluhniti naravi in spoštovati njene zakone. Izredno važno je sodelovanje z gozdarji, saj v glavnem le oni vplivajo na oblikovanje gozda. Lovci sami pa moramo z razumnim gospodarjenjem in s skromnejšimi zahtevami prispevati svoj delež.

Posvet o gojitvi race mlakarice

Strokovni sekretariat Lvske zveze Slovenije je 22. februarja letos izvedel enodnevno posvetovanje o gospodarjenju oziroma gojitvi race mlakarice. Posvetovanje je med lovci zbudilo očitno zanimanje, saj se je na njem zbralo 46 lovcev iz 12 področnih lovskih zvez, oziroma iz 36 lovskih družin ter predstavnik Zavoda za gojitev divjadi Fazan iz Beltincev.

Strokovni sekretariat je za začetek posvetovanja pripravil dva referata in sicer širši o problematiki gojitve mlakarice ter o samih praktičnih načelih gojitve te divjadi. V razpravi, ki je referatoma sledila in v kateri je bilo izrečeno, da smo v Sloveniji že pošteno zakorakali v novo obdobje odnosov do gojenja divjadi v naravi, so udeleženci posveta sprejeli naslednje sklepe z željo, da jih revija LOVEC posreduje najširšemu krogu slovenskih lovcev:

1. Odnos do race mlakarice moramo spremeniti po vsej Sloveniji in zavzeti enotna stališča do gojitve v naravi.

2. Gospodarjenje z raco mlakarico je možno le v okviru območij. Gojitveni ukrepi pa morajo biti usklajeni tudi med območji. V okviru območij naj se v ta namen formira sklad za gojitev, iz katerega naj se dodeljujejo sredstva za gojitev rac izključno tistim LD, ki imajo za to ustrezne naravne pogoje, ali tistim, ki bi sredstva smotrno vlagala v izboljšavo naravnih pogojev.

3. Z raco mlakarico moramo gospodariti po enakih kriterijih gojitve, kakor gospodarimo z drugimi vrstami divjadi. Osnova za gospodarjenje mora biti vsakoletno ugotavljanje spomladanske številčnosti, ugotavljanje prirastka ter planiranje odstrela, ki se giblje samo v mejah prirastka, ne glede na to, da se ponekod v zimskem času pojavi večje število rac.

Povečan plan odstrela bi v tem

primeru šel na škodo drugega gojitvenega območja.

4. V okviru območij je potrebno zaščititi najprimernejše vodne površine – naravna mesta, ki so pomembna za gnezdenje rac. To so lahko mirni deli rek z zaraščenimi plitvinami, mrtvi rečni rokavi, mlake, ribniki, deli naravnih ali akumulacijskih jezer, opuščene gramozne jame in podobno. Zaščitna mesta morajo biti strogi rezervati, kjer race uživajo popoln mir. V rezervatu in nekaj sto metrskem zaščitnem območju se vsak lov na vodno perjad trajno prepove.

5. Planiranje odstrela. Odstrel rac se planira v okviru območja glede

»Najdeni naboji«

Se tako lep lovski kraj ne more nadomestiti pravega lovskega srca!

Divjad je najdragocenejši del narave, zato ne sme biti tarča za strelske vaje!

Bolje prazna blagajna in polno lovišče, kakor narobel!

Če misliš, da so na lovski stezi potrebni le naboji in malica, si slabo oskrbljen lovec.

Samo lahen pritisk s kazalcem in delčka narave ne bo nikoli več.

Na brakadi doživljaš predvsem družbo solovcev, sam na lovskem pohodu pa družbo z naravo.

V lovišču ni škodljivca, edino človek in po njem vzgojena potepuški pes in mačka.

Elektrika in televizor oživljata gostilno, v lovski koči motita.

Tam, kjer ni lovskega tovarštva, tudi ni lovske etikete!

Nobena družba ne izreče najstrožje kazni doječi in bodoči materi. Le zakaj smo lovci manj humani?

na vsakoletni prirastek. Znotraj območja se število odstrela porazdeli po posameznih loviških lovskih družin. Odstrelni plan mora biti strogo določen in se v času lova ne sme povečati.

6. Določitev lovnih dni: Pri izvajanju lova moramo gledati na to, da raca tudi v času lova uživa čimveč miru. Zaželeno bi bilo, da ima vsaka lovska družina samo en lovní dan v tednu. V okviru območja lovne dneve porazdelimo po posameznih lovskih družinah tako, da se race pri izvajanju lova lahko pomaknejo iz enega lovišča v drugo, kjer tisti dan ne love. Odstrel rac naj se praviloma izvaja na čakanju ob preletu. Čakanje naj bo po možnosti organizirano skupinsko. Skupina mora imeti primerno šolanega psa, ki je sposoben obstreljeno divjad poiskati. Na ta način se bo mogoče izogniti nepotrebnim izgubam zastreljenih rac.

7. Določitev odstrelnine za race. Ker bo za uspešno gospodarjenje v bodoče potrebno race krmiti in izvajati razna gojitvena dela, je nujno, da ji določimo ceno in odstrelnino. Odstrelnina naj bi se gibala v mejah, kakor je določena za fazana. LD, ki rac ne bodo krmile oziroma izvajale raznih gojitvenih del, bodo morale odvajati odstrelnino v poseben sklad za gojitev rac.

8. Izboljšanje naravnih razmer za gojitev rac. V Sloveniji imamo zelo skromne pogoje za gojitev rac, zato je potrebno, da začnemo razmišljati o izboljševanju naravnih razmer. Pogoje v naravi lahko izboljšamo z ureditvijo raznih plitvin ob bregovih rek, mlak ali jezer in z zasaditvijo teh z vodnim in obvodnim rastlinjem. Prav tako tudi z izgradnjo ribnikov, preureditvijo opuščenih gramoznih jam in novih akumulacijskih jezer.

9. Krmljenje rac v naravi. Kljub temu, da raca v naravi ne čuti po-

Zbral A. D.



Mlakarice v parih

Foto ing. J. Černač

manjkanja hrane, razen ob zaledenitvi vodnih površin, se na krmišča zelo naveže; s tem pa jih stalno držimo v lovišču. Praviloma bi morali v vsakem rezervatu urediti po eno krmišče. S krmljenjem rac ne gre pretiravati. V času ko vodne površine niso zamrznjene, jih krмимо prav malo zaradi navezanosti na krmišče. V času pomanjkanja hrane pa moramo krmišča redno oskrbovati.

10. Intenzivno gojitev rac mlakaric je treba usmerjati tako, da se bodo sredstva izkoristila čimbolj racionalno. Če hočemo, da bo gojitev uspešna, mora biti usmerjena k doseganju čim večjega prirastka, tega pa lahko dosežemo le, če race gojimo na primernih vodnih površinah.

11. Intenzivno gojitev rac mora voditi področna lovska zveza oziroma komisija v okviru območja. Enotnost gojitve mlakaric v Sloveniji

naj vodi strokovni sekretariat LZS, ki naj bo obenem tudi svetovalni organ.

12. Voljerska zreja rac. Za intenzivno gojitev rac je potrebno, da imamo v Sloveniji račje zrejalishče. Fazanerija Beltinci je že začela z gojenjem rac in ima tudi najboljše pogoje, zato je prav, da ta z zrejo nadaljuje, lovske družine pa nabavljajo race le iz te fazanerije oziroma zrejalishča rac.

13. Obročkanje rac. Da bomo lahko ugotovili posamezna območja za gojitev rac, je treba, da vse race, ki jih spuščamo v lovišča, obročkamo. Vse obročke je treba vračati strokovnemu sekretariatu LZS z navedbo datuma in kraja uplenitve, četudi je bila npr. uplenjena mlakarica izpuščeno v istem območju. Le z dobro zastavljeno akcijo zbiranja rezultatov (uspeh je odvisen od sodelovanja vseh slovenskih lovcev) bomo lahko oce-

njevali uspešnost gojitvenih ukrepov.

14. Lovni čas na race se mora poenotiti v vsej Jugoslaviji ali vsaj naš uskladiti s hrvaškim, na čas od 1. 9. do 15. 1. Nevzdržno in nestrokovno je, da je lov na race dovoljen v času, ko so že v parih in v februarju, ko že iščejo mesta za gnezdenje. Potrebno je, da s pomočjo Lovske zveze Jugoslavije skušamo doseči dogovor o uskladitvi oziroma poenotenju lovne dobe na mlakarico v Jugoslaviji. Razlika v dolžini lovnih dob je posebej boleče vprašanje v mejnem pasu med republikami.

Udeleženci posveta so se po zaključku posvetovanja ogledali gojitvene objekte za intenzivno gojitev rac mlakaric v Dragi pri Igu, ki jih upravlja LD Ig.

Strokovni sekretariat
Lovske zveze Slovenije

Stari notranjski lovci

Matevž Hace – ilustriral Marjan Bregar

Tudi z našim drugim razpisom, objavljenim v Lovcu, št. 3 – 1974, nismo uspeli dobiti primerne lovske povesti, ki naj bi jo v nadaljevanjih objavljali v tem letniku našega glasila. Na pomoč nam je priskočil pisatelj Matevž Hace z zgodbami o starih notranjskih lovcih, ki bodo povsem nadomestile lovske povesti.

Matevž Hace je bil rojen 4. 7. 1910 v vasi Podcerkev v Loški dolini. Kot pastir v Cerknjski dolini se je naučil loviti ribe in poljšega lova. Kasneje je bil delavec v opekarni, na žagi in dve leti tudi gozdni in žagarski delavec v Franciji.

Aktivist NOB je bil od začetka okupacije, kmalu potem pa partizan širom po Sloveniji. Posebno je znan kot komisar XIV. divizije. Sedaj je rezervni polkovnik.

Od leta 1946 do 1952 je bil pomočnik ministra za gozdarstvo LRS. Sedaj kot upokojenec živi v rojstni hiši, pisateljuje, po malem kmetuje in hodi na lov. Lovec je od leta 1946.

Njegovo pisateljsko delo obsega 15 knjig in nad 150 člankov. V tisku je njegova šestnajsta knjiga »Znanci in prijatelji«, za katero je pisatelj Hace prejel Kajuhovo nagrado.

Uredništvo

I

Brez puške in srnjaka

V mladosti sem rad gledal lovce, puške, lovske obleke, najrajši pa seveda njihove trofeje. Pred več ko petdesetimi leti so bili lovci samo trgovci, uradniki, gostilničarji in imoviti obrtniki. Redki so bili kmetje, ki bi se bavili z lovom. Na Notranjskem je veljal pregovor: kmet na lovu, njiva v plevelu.

Divji lovec ali zankar je bil po notranjskih vaseh do leta 1940 po eden. Bili so to kakšni stari osamelci hišni strici, samotarji in čudaki ali pa brezposelni fantje. Divji lov in zankarstvo sta v naši socialistični družbi skoraj izumrla, kar je prav zaradi morale in reda.

Poznal sem vrsto starih lovcev, ki so se zavedali svoje cene, veljave, samozavesti do tega najlepšega in idealnega športa v deželi. Moj sosed Franjo Perušek je bil strasten lovec na vrane; veliki lov ga ni veselil. Bil je invalid. Na soški fronti je izgubil nogo. Pri hiši so bili lovci od leta 1800. Streljali so samo srnjad in jelenjad. Za zajce je škoda šiber, so govorili. Vendar jo je dedu pokojnega Peruška nekdo zagodel.

Bilo je leta 1876. Prejšnjo noč je bila na Vidmu – tako je bilo hišno ime sosedu gostilničarja in lovca – veselica. Lovec Franjo je ves dan in noč stregel gostom. Ker pa so tiste čase tudi cesarski uradniki in gospoda iz graščine Šneperške in planinske Windischgratzove radi obiskovali narodne veselice, je Franjo Perušek tem posebno stregel.

»Gospod Perušek, ali veste, kje je Karlov laz?«

»Seveda vem,« je dejal.

»No,« je dejal grajski planinski lovec Hinko, »gospod Perušek, če hočete dobiti dobrega srnjaka, ga boste dobili gori na Karlovem laz. Štiri dni po vrsti sem ga videl. Ko sem ga včeraj gledal, kako se je lepo pasel, sem si dejal: jutri je binkoštna nedelja. Sončen dan bo, kar je tudi res. Povedal bom o njem na veselici na Vidmu Perušku.«

»Lepo, da skrbite zame. Že tri leta nisem upihnil srnjaka. Marička, liter vina, one dobre črnine za gospoda lovca Hinka!« je zaklical Franjo Perušek.

»Vem, da v vsem postojnskem glavarstvu edino vi točite najboljšo istrsko in beneško črnino. Zato tak ugleden gostilničar, župan in lovec, kakor ste vi, gospod Perušek, zasluži, da ustrelji na visokem Karlovem laz res lepega srnjaka.«

Tisto sončno binkoštno nedeljo so ves dan in potem še vso noč med veliko množico ljudi peli trobenta, klarinet in harmonika. Lipe so šu-



Pisatelj Matevž Hace, tedaj pomočnik ministra za gozdarstvo LRS, 11. maja 1947 s svojim prvim ruševcem, v triglavskem lovišču na Komni

mele tako tiho in slovesno. Veselica je bila pod lepo nanovo zidano hišo na Vidmu. Godba, vriskanje in petje je motila samo sova gori v starem šentmartinskem zvoniku. Pa se je ujezil lovec Pongretov Tonče in skočil domov po puško, da bi ustrelil skovikajočo staro sovo. Ustrelil je gori v zvonikovo lino, kjer je sedela in se oglašala. Ustrelil je in zgrešil. Seveda so se mu vsi lovci smejali. Če bi zgrešil volka ali medveda, se ne bi smejali, toda da je star lovec zgrešil sovo! Tiste čase je namreč veljal lov na sove in vrane za začetnike, ali lovce, ki več let niso videli medveda. Seveda so lovci pozabili, da je Pongretov Tonče tistega veseliga sončnega binkoštnega dne preveč pogledal v kozarec. Saj je popil tri litre istrske črnine. Ko se je vrnil na veselčni prostor, se je pridušal, da je videl tri sove, ki so čepele druga poleg druge in da v

svoji lovski vnemi ni vedel, katero bi pihnil.

Veselica je minila. Ljudje so se razhajali. Nekateri cesarski veterani so se ga tako nasekali, da so pospali kar pod lipami. Doli po deželni cesti so se še oglašali trobenta, boben in klarinet. In sova je še tudi skovikala.

»Hvala bogu,« je vzkliknil lovec Perušek svoji ženi Lojzi, »veselica nam je prinesla lep dohodek. Ti, Lojza, z natakavicami pospravi, jaz grem pa na srnjaka, gori na Karlovem lazju ga bom snel. Na srnjakov golaž bomo povabili sodnika, župnika Blaža in gospode od zemljiške knjige in katastra. Jaz, veliki župan Loške doline, jih povabim. Naj sporoči naš Peter, ko bo v pisarni popisal tista dva akta.«

»Ljubi Franjo, počivati bi moral. En dan in eno noč si bil na nogah. Pojdi na lov jutri, ko se boš naspal in se dobro spočil,« mu je svetovala žena Lojza, čedna, okroglolična gostilničarka, ki je vedela, da mora biti tudi lovec spočit za dolgo pot.

Franjo Perušek, vnet lovec, ni poslušal svoje žene. Preoblekel se je v skoraj novo lovsko obleko. Žena mu je napolnila nahrbtnik s sirom, šunko, z istrsko črnino in vanj vtaknila tudi stekleničko dobre sosedove slivovke. Puško je imel skoraj novo. Lovska klobuka pa dva. Ene ga z gamsovim čopom, drugega z ruševčevimi krivci (malega divjega petelina). Pokril je onega z gamsovim čopom in krenil za vrtovi proti gozdu. Na vasi so petelini peli drug za drugim. Stari Hišnikov Blaž je že zapregel na koncu vasi vole v voz. Šel je po bukove golice daleč gori v Skrajni vrh. Lovec Franjo je postal na vaškem ocrnellem mostiču. Pod mostičem je šumela narasla voda. Onkraj mostiča je stara lisica stekla izpod vrbovja in mahala z dolgim, košatim repom. V gobcu je nesla zajčka. Lovec Franjo je snel puško, pa se je premislil. Ne, ne bom streljal! Lisice naj streljata Pongretov in

Lužarjev. Srnjaka bom pihnil in ga prinesel domov. Perušek Franjo je imel v tisti dobi svojih štirideset let in svojih stopetnajst kil. Bil je silno močan. Če sta se v gostilni stepla dva fanta zaradi deklet, je prijel vsakega pod pazduho in ga nesel ven. Drugega za drugim je vrgel čez sosedov kamniti plot pod hruško osenko.

»Ko se bosta umirila, se vrnita. Prej pa ne,« je še zaklical za njima.

Lovec, župan, gostilničar Franjo Perušek se je v tistih časih zavedal svoje moči, cene, veljave, ki jo je imel med ljudmi, posebno med lovci, uradniki in grajskimi logarji.

Medtem je Franjo prišel na Grgorinovko, ko se je začelo dani in je mesec zahajal nad visokim Oguļjem. Usedel se je. Obrisal si je prepoteno čelo in potegnil iz stekleničke domačo sosedovo slivovko. »Ej no, dobro je skuhal sosed Luka, dobro,« je zašepetel sam pri sebi. Po dolinici v Grgorinovem borštu se je z rahlim šumom pretakala studenčnica, imenovana Grgorinovka. Ptichi so zapeli prvo jutranjo pesem. Lovec Franjo je postal, ker je ptičje petje rad poslušal že iz mladih let. Visoko gori nad Pavelčevo senošetjo je na osamelih smreki klepal divji petelin. Franjo je postal in poslušal njegovo pesem. »Ti kar kleplji, drugim v veselje in užitek. Dovolj sem upihnil dva, ki mi krasita lovsko sobo. Naj jo krasijo še srnjakovo rogovje,« si je mislil in se veselo vzpenjal proti Lomu in še naprej proti Karlovemu lazju.

Dan se je dodobra naredil in sonce, tisto lepo sonce je pokukalo izza daljnih temnih hrvaških gora, ko je lovec Franjo prišel ves prepoten na Karlov laz. Usedel se je in popil preostanek slivovke iz stekleničke. V hipu je zadremal. Ni slišal, da gre nekdo s sekiro v roki proti njemu. Ne! Franjo je sladko spal spanje pravičnega lovca, z nahrbtnikom pod glavo. Oni

neznanec je obstal ob njem. Tiho je pobral puško, naslonjeno na rogovilasti bukvi, korak od spečega lovca. Neznani sekač je s puško hitro zginil v gozdu.

Sonce, tisto lepo in toplo majsko sonce je bilo že visoko nad Karlovim lazom, ko se je lovec Franjo, gostilničar in veliki župan Loške doline, zbudil. Skočil je pokonci. Puške nikjer. O hudiča, ob robu laza se pa pase njegov srnjak, streljaj od njega. Prijel se je za glavo. Tako lep srnjak! On, Franjo Perušek pa brez puške! »Strela, kateri lump se je pošalil z menoj?« je skoraj zavpil. Tokrat je srnjak uzrl lovca, zabokal in hitro zginil v goščavi.

»Zakaj nisem poslušal žene Lojze,« je premišljeval. »Kaj sem šel sem gori dremat! Kateri vrag se bo sedaj norčeval iz mene, velikega župana in lovca! In tako lepa, skoraj nova puška! Pomnil bom binkoštni ponedeljek leta 1876.«

Franjo si je optal nahrbtnik in krenil po gozdu proti Zavrhu in Skrajnemu vrhu. Kakor nalašč mu je na Rihtarjevem lazju prekrizal pot drugi lep srnjak. Zabokal je zahteglo in hripavo. »Smolo sem imel,« je šepetal sam sebi in se obrisal z velikim pisanim robcem. Sonce se je dvigalo više in više. Bukve so šumele, one stare bukve na Streharjevem in Jurjevem lazju, in številni ptichi so peli jutranjo pesem.

Ob robu Jurjevega laza je žgal oglje Štorov Luka, sedemdesetletni možak, širok, krepak, ki je bolj ljubil gozd in divjad kakor svojo jezično ženo Marjeto. Okrog njegove oglarske kočje je bilo vedno polno ptičnic, katere je redno oskrboval z ostanki polente. Ne da bi ga lovci prosili, je vsako leto naksil nekaj sto kil sena in nasušil za poln voz vejnikov, da je imela srnjad hrano v hudi zimi. Divji lovci so mu rekli, da je čudak, ker tako skrbi za srnjad, češ da je to skrb onih, ki nekaj imajo, to je lovcev.

Jelenjadi tisto leto ni bilo ne v

Lašniku ne v Ogulju, Javornikih in ne v snežniških gozdovih. Razjarjeni kmetje so jo postrelili po revolucijskem letu 1848. To zaradi tega, ker prej stoletja niso kmetom tlačanom plačevali odškodnine za škodo od divjadi, na pšenici, rži, ječmenu, ovsu, ajdi in prosu. Kmetje so bili do leta 1848 brezpravni. Zato so se potem maščevali na jelenjadi. Pač pa so se tista porevolucijska leta zaredili po notranjskih gozdovih in gmajnah dihurji, lisice, divji petelini. Tako so bili notranjski gozdovi skoraj 45 let brez jelenjadi. To je bolelo lovce, velike in male. Bolelo je tudi vse ljubitelje divjadi. Zaredili so se tudi volkovi in medvedi, ki so napadali ovce na paši. Saj je do leta 1880 imela vsaka notranjska vas po 300–800 ovc. Tako so ljudje po teh krajih še nosili ovčje kožuhe in druga volnena oblačila.

»Oho, gospod župan Perušek! Zgodnji ste, zgodnji,« ga je pozdravil Štorov Luka. Pipico je dal iz ust in snel smolnati klobuk pred lovcem Peruškom.

»Gozd si bom ogledal,« mu je odvrnil.



»Polenta je že skuhana in pečena. Pokusite jo.«

»Oj, to pa to. To se prileže v gozdu.«

Sedla sta k malemu črnemu kotličku in zajemala okusno, dobro zabeljeno polento.

»Dosti ptičev je po teh starih bukvah,« je dejal lovec Perušek.

»Veste, gospod župan, krmim jih, kjerkoli žgem oglje. Navadili so se moje koče in vseh štiridesetih ptičnic. Saj tudi vsako leto nakosim trave in napravim vejnikov, da ne stradajo srnice.«

»Lepo je to. Lovci smo vam hvaležni. Jaz sam vam bom dal v jeseni istrske črnine. Kocovz in Benčina iz Starega trga pa koruzne in ajdove moke. Mi lovci ne pozabimo ljudi, ki v zimi pomagajo ubogim živalim. Ostri, še kako ostri pa smo proti divjim lovcom. Saj če bi kujoni streljali lisice, dihurje in divje mačke bi jim še spregledali.« Odložil je žlico in nagnil bariglico z vodo. Nato je vstal, dal oglarju Luki pet cigar in se poslovil.

Oglar Luka je gledal za njim in mrmral: »Čudno, čudno, da je gospod župan brez puške. Ali se mu mar noče več na jago? To je čudno, prečudno.«

Lovec Perušek je krenil doli po Hišnikovem in Točkovem laz. Obstal je šele pri studentu na Grgorinovem laz. V studentu se je napil vode in legel v stran od studenta za debelo širokovejnato bukev. Podnevi ni hotel domov. Ljudje so na polju in na poteh. Vsak bi ga spraševal, kje sta puška in srnjak, ker so ga vedno videvali z lepo risano in s srebrom okovano puško na rami. Zaspati ni mogel. Premišljeval je, kako bi se izgovarjal. Če pove ženi, bo takoj zvedela njegova sestra Barbara, ki je poročena pri Enžičevih. Če pa zve Barbara, bo zvedela vsa dolina. Barbara bi se mu še posmehovala. Ne! Lojza in Barbara ne smeta zvedeti. Samo moj prijatelj, resni dr. Hinko Dolenc bo to zvedel in nihče drug. Tako je premišljeval, si brisal čelo, ker mu je še

v senci tekkel znoj po rdečeličnem obrazu. Stotero ptičev je pelo nad njim. Sedaj jih ni poslušal, čeprav je vsak dan prisluhnil ptičjemu petju na svoji večstoletni lipi pod hišo in v vsem lipovem drevoredu. Zmračilo se je. Ptiči so nehali s petjem. Napil se je vode v Grgorinovem studentu in odšel po stezi v dolino. Na Jakopčevi Gobinci je skočil izza grma tretji srnjak, zabokal in z velikimi skoki zginil v Urhovo gmajno. Počasi je šel domov za vrtovi in izpod lipe v hišo skozi zadnja vrata. V gornji sobi je odložil nahrbtnik. Žena Lojza je bila v obširni kuhinji. V posebni sobi so bili zbrani: dr. Hinko Dolenc, loški sodnik in tudi lovec, zdravnik Švajger, učitelj Raktelj, župnik Blaž in še drugi imenitni gospodje iz Loža in Trga. Veselo so ga pozdravili, ko je stopil mednje.

»Francelj, si se srečal morda z medvedom,« ga je pozdravil prijatelj dr. Hinko Dolenc.

»Ej, naplahtal me je oni planinski lovec Hinko. Na Karlovem laz sem videl samo ono coprnico lisič. Pa povasoval sem pri oglarju Štorovem Luki. Dober in skrben človek je, ker nam že več let krmi srne,« je resno dejal lovec Perušek. »Nagraditi ga bo treba,« je dejal Benčinov Janez in na dušek spil kozarec dobre črnine.

»In koliko ptičnic ima! Štirideset sem jih naštel!«

»Lepo je to, da skrbi za ptiče. To je bogu dopadljivo delo,« je resno dejal župnik Blaž. »Še svetniki so bili prijatelji ptičev in drugih živali. Iz izkušenj tudi vem, da so vsi bogaboječi ljudje imeli radi ptiče, čebele in gozdne živali.«

Vrata so se odprla. Prikazala se je žena Lojza. Na pladnju je nesla za gospode lovce in nelovce zvrhan lesen in dolg krožnik domače šunke in sira. Ko je krožnik postavila na dolgo mizo, je dala roke v bok in dejala: »No, Francelj, kje je srnjak? Vrneš se z lova pa se nič ne oglasiš v kuhinji. Kje je srnjak, te vprašam?«

»Srnjaka je videl Štorov Luka na Jurjevem lazu. Misliš, Lojza, da ga bo oglar kar s sekiro.«

»No, no, gospa Lojza, lov je pač lov. To je kakor loterija,« jo je miril lovec dr. Hinko Dolenc.

»Najbrž bo tako, gospa,« je dopolnil ostale župnik Blaž. »Kaj srnjak, gospa! Ampak včeraj, ko je Pongretov Tonče videl v šentmartinskem zvoniku tri sove! Bila je pa ena sama!« je veselo dejal Gregor Lah, upravitelj pošte v Ložu.

»Srnjak še čaka Franja,« je sklenil dr. Hinko Dolenc. Lojza je nezadovoljna odšla v kuhinjo, kjer se je peklo in cvrlo za goste, ki so se še na binkoštni ponedeljek veselili v dveh sobah in pod lipo, ker je bila topla majska noč. Pod lipo je še igral klarinet, bombardon, pele so gosli, vse se je še veselilo.

Prvi je iz družbe odšel župnik Blaž. »Dušni pastir mora vedeti, koliko je ura,« je dejal. Plačal je svoj liter, vzel palico in se poslovil.

»Oj, gospod župnik, zgodaj odhajate,« je dejala gostilničarka Lojza.

»Pa še drugič, pa še drugič,« ji je odvrnil in odšel v svetlo majsko noč. Samo četrť ure je imel do župnišča. Ostali lovci so pa še jedli, pili in se veselili. Samo Perušek je bil resen in utrujen. Ko so vsi odšli, je dejal svojemu prijatelju, ki sta se tikala, dr. Hinku Dolencu, da ga bo do Bočkove ogradice spremil.

»Dobro, Francelj, dobro. Saj me tako ne bo štirinajst dni na Videm,« je odgovoril dobrodušni dr. Hinko Dolenc.

Sova je skovikala v šentmartinskem zvoniku, ko so se zadnji veseljaki razšli izpod stare, vedno šumeče lipe na Vidmu.

»Lojza, gospoda Hinka Dolenca bom pospremil,« je zaklical v kuhinjo Franjo Perušek.

»Dobro, že prav!« mu je odvrnila. Ko sta bila onkraj šentmartinske cerkve, je povedal lovec Perušek, kaj da se mu je pripetilo. »Sram me je, jezen sem in še žalosten povrh,« je s tihim in tresočim gla-



som pripovedoval Franjo. »Dvajset let sem že lovec. Jo, joj!«

Sodnik dr. Hinko Dolenc ga je tolažil: »Franjo, drugo boš kupil. Pa saj imaš še eno?«

»Seveda jo imam. Toda kaj, če žena zve?« je z žalostnim glasom vprašal Franjo. »Lojza ne sme zvedeti. Mož župan, kakor se gre. To reč ne sme zvedeti žena do smrti!«

»Če si se meni zaupal, se ne smeš Benčinovemu Janezu, ker bi se hahljal. Noben lovec ne sme zvedeti. Župan si, Franjo, župan. Najbolj veljaven gostilničar na Notranjskem in kot tak pač moraš molčati. Sam se ne smeš dati v zobe narodu. Narod bi se ti smejal. Lovci privoščili. Višja gospoda te pa ne bi več tako cenila. Morda ti jo je vzel kak divji lovec, oglar, drvar, cigan?« je sklenil premodri in razsodni lovec dr. Hinko Dolenc.

Franjo ga je poslušal in dejal: »Hinko, hvala ti za lepe tolažilne, moške in prijateljske besede.«

Pri starem znamenju pri Bočkovi ogradici sta se poslovila.

Lovec-župan Franjo Perušek ni nikoli več zaspal na lovu. Puško je pa njegov sin, gostilničar, lovec in trgovec, dobil leta 1898 nazaj in to mesec dni pred očetovo smrtjo.

Novembra je bilo. Sneg je bil in mrzlo je bilo. Volk se je prikazal v dolini. Dvajset lovcev je šlo za njim na pogon. Na Gabrnici se je neki neznanec skušal skriti. Mladi Perušek je skočil za njim, ga zagrabil in razorožil. Bil je divji lovec.

To je bil stari Franjo vesel, ko je po dolgih letih zopet zagledal svojo puško. Kar objemal jo je od radosti. Čez mesec dni so ga pokopali gori na šentmartinskem pokopališču. Šest lovcev je izkazalo poslednjo čast županu, lovcu in veselemu rodoljubu.

(Prihodnjič bo Pongretov Tonče ustrelil volka in rešil bika.)

Lovski oprtnik

Na divje prašiče v lovišču LD Petišovci

V lovskem letu 1974–75, zlasti pozimi, so bili večkrat divji prašiči v Čentibi, v neposredni bližini državne meje. V decembru 1974 se je graničarska psica Mira celo spopadla z divjim prašičem. Graničarja sta le videla, kako se kotalita psica in divji prašič. Nazadnje je odnehal prašič, psica pa se je vsa krvava privlekla k strazarjema.

Zato smo s komandirjem obmejne enote šli štirje člani LD in nekaj gonjačev na pogon. Kaj kmalu so zavpili gonjači: »Divji prašič na mejo!« Lovci smo stali na patrolni stezi, kjer naj bi se prikazal ščetinar. Toda kakor bi vedel, se je prašič rešil čez državno mejo in od tam kazal lovcem svoja pleča. Vsa ušesa in oči so bile napete, ko počí prvi strel in kmalu drugi, po nekaj minutah pa že slišimo

močan ropot in tri strele zapored. Toda lanščak in močan prašič sta odnesla zdrave ščetine — čez mejo. Nazadnje so odkrili še tri prašiče, ki so se spretno pognali nazaj v borovo zavetišče. Domnevali smo, da mora biti še več prašičev.

Zadnjo nedeljo januarja 1975 smo se namenili na lisice in divje prašiče. Tudi tokrat sem šel na visoko prežo ob meji, da sem od tam kot lovovodja lahko spremljal pogon in dajal signale s piščalko.

Brž ko se začne pogon, se zasliši klic gonjačev: »Divji prašič proti meji!« Dva lovca ob mejni stezi sta se neravno premikala. To je ščetinarja usmerilo naravnost pred zasedo 15 lovcev. Slišan pokanje borove suhljadi in pripravi risanico. Opazim, kako se zamaje mlado borovje, pojavi se ščetinar, pomerim skozi daljnogled za pleče, sprožim in črna gmota obleži na mestu, kakor od strele zadeta. Pred nami leži merjasec. Po videzu je bil prav ta ščetinar tisti, ki se je dva tedna prej sprehajal pred nami po državni meji.

Veslje ob uplenitvi prvega našega divjega prašiča je bilo na višku in smo ta lov-

ski uspeh proslavili z zadnjim pogonom v zidanici, kjer nas je lovski tovariš za spomin ujel s steklenim očesom. Obče veselje nista kvarila niti nekoliko prismojena svinina in govedina v bograču, česar ni bil kriv kuhar, marveč merjasec, ki smo ga preveč zaverovano občudovali.

Jože Varga

Krekovt tudi v Polhograjskih Dolomitih

Veliko let je že od tega, ko sem prvič videl tega ptiča. S prijateljem Radom sva se odpravila v Bohinj. Vneta, kakor sva bila za naravo, za planine in lov, sva se v Bohinj odpravila kar s kolesoma. Iz Butajнове pri Šentjoštu v Pohograjskih Dolomitih sva se peljala čez Škofjo Loko, po Selški dolini in čez Jelovico v Bohinjsko Bistrico. Lep sončen dan je bil, sredi avgusta, ko sva se vzpenjala na Črno prst. Bila sva pri Mencingerjevi koči, ko zaslišiva nad seboj hreščec glas kre, kre, kre. Pogledava kvišku in zagledava ptico šojine velikosti, ki leti z značilnim opletavim letom čez planin-

sko kočo v nasprotni breg. »Kakšna ptica je to?« vprašam Rada, ki je veliko hodil po planinah. »Krekovt ali lešnikar. Pravijo mu pa tudi orehar ali celo planinska šoja,« mi je odvrnil. Strmel sem za ptičem, dokler mi ni izginil iz vida, kajti prvič v življenju sem ga videl.

Takrat nisem mislil, da bo krekovt kdaj tudi gost naših gozdov okrog moje rojstne Butajнове v Polhograjskih Dolomitih. To pa je sedaj že nekaj let resnica. Posebno v jeseni krekovte vedno vidimo. Septembra lani sem videl dva, verjetno samca in samico, takoj nad Kurjo vasjo, pri kakih 520 m nadmorske višine. Vas Butajnova leži nekoliko više, na visoki planoti s 677 m nadmorske višine.

Kako sem se pred več leti prvič srečal s krekovtom v gozdu pri Butajnovi, torej v lovišču LD Šentjošt? Septembra sem šel na jerebe. Nekaj časa sem že sedel na primernem mestu in pošiljal s piščalko pozdrave jerebu v goščavi. Toda črnogrlí vitez je molčal. Tedaj pa prileti na smrekovo vejo črnkast ptič z belimi lisami, šojine velikosti. Takoj sem spoznal ptiča, ki sem ga prvič videl pod Črno prstjo v Bohinju.

Krekovt, lešnikar! Radovedno se je oziral naokrog in prepričan sem, da je priletel na jerebji klic. Sicer je pa znano, da se za srebrni glas pisanega petelinčka zanimajo razne gozdne živali, drobne sinice, veverica, srnjak, kuna, lisica, kragulj itd.

Na koncu se pridružujem Janku Peratu, ki je v svojem članku »Moji prijatelji« v oktobrskem Lovcu 1974 napisal: »Odločno nasprotujem, da je krekovt na seznamu škodljivcev in da uplenitelju lešnikarja ponekod priznajo celo točke.«

Januarja sem bral v časopisih, da skupščina SRS razpravlja o odloku za zavarovanje redkih rastlinskih in živalskih vrst. V predlogu tega odloka sem zasledil, da naj bi bil v bodoče krekovt ali lešnikar popolnoma zaščiteno. Tako je tudi prav!

Jože Grbec,
Butajnova — Šentjošt

Ob prvem uplenjenem divjem prašiču v lovišču LD Petišovci

Foto J. Sakač



Mladi pišejo

Narava ga je obsodila

Bilo je lepo novembrsko jutro, ko sva se z očetom odpravila. Peljala sva se na zborna mesto Kamnik. »Kaj, v Kamnik?« se boste začudili. Ne v mesto Kamnik, ampak na hrib Kamnik v našem lovišču! Med potjo sva prehitevala lovce, ki so peš hiteli na zbirališče. Tam je bil lovski zbor. Lovovodja je dal kratka navodila in odgovarjal lovcem na vprašanja, kako, kje in kaj bodo lovili. V zboru nas je bilo lepo število in tudi nestrpnih psov ni manjkalo. Potem so lovci odšli na stojišča, jaz pa sem se pridružil gonjačem. Lovski rog je oznanil začetek pogona in odmeval od oddaljenih hribov. S povodcev so planili psi in s svojim občutljivim vohom začeli iskati divjad. Kmalu so jo dvignili in njihovo zvonjenje je napolnilo jesenski gozd. Že smo zaslišali prve oddaljene strele. Mimo mene je tropič srnjadi v dolgih, elegantnih skokih hitel čez poseko. Ustavil sem se pri veliki sivi bukvi. Na drugem koncu zaslišim psa. Prislunhem njegovemu glasu, ki se mi je zdel nekoliko drugačen od prejšnje gonje. Prisluskujem. Lovce sem slišal pripovedovati, da pes različno divjad goni z različnim glasom. Izkušen lovec po pasjem laježu spozna, kakšno divjad pes goni. Pomislil sem, kaj če goni lisico. Tedaj pa zagledam gamsa, ki se je umikal pred pasjim glasom. Ves dan potem nisem doživel nič kaj posebnega in lov se je že bližal koncu. Gonjači smo pognali še čez zadnje pobočje. Pridem do skale, poraščene z mahom in grmičevjem. Naenkrat mi pogled obstane na živali, zamotani v vejevje. Takoj sem ugotovil, da je gamsji mladič. Počasi sem se mu približal. Videl sem, da skuša zbežati, a ne more. Obupano je začel vekati. Pobo-



Lovina 28. decembra 1974 v lovišču LD Pišece – LZ Posavje

Foto V. J.

žal sem ga po glavi, ki je bila vsa vroča in mokra. Nekaj časa sem stal ob njem in premišljal, kaj naj storim. Odstranil sem veje in srobot, da bi bežal. A se ni mogel pobrati na noge. Ali je bolan ali pa ranjen, sem pomislil in poklical najbližjega lovca. Ta ga je odnesel v naročju na mesto, kjer so se zbirali lovci s plenom. Vsi navzoči so z velikim zanimanjem ogledovali najino »trofejo«. Končno so presodili: »Mladič je nekaj časa bežal pred psom. Ker pa je bil preslaboten, je opešal in se zarič v goščavo. Vsi drugi gamsji mladiči so brez težav ušli psom, ker so bili dovolj močni in zdravi. Bliža se zima in če bo zapadlo le nekaj snega, ga bo pobralo. Narava ga je obsodila na smrt in muke mu moramo skrajšati mi lovci.«

Mladič je bil res tako izčrpan, da verjetno ne bi preživel več prve noči. Odločitev je padla in lovec mu je skrajšal muke. Z grenkobo v srcu sem se obrnil v stran in se s solzami v očeh poslovil od nesrečnega gamska.

Marjan Jazbec,
Migojnice-Grize

Jubilanti

Dr. Franjo Roš, starosta laških lovcev, je 26. 11. 1974 slavil svojo 90-letnico. Kmalu po prvi svetovni vojni se je preselil iz Hrastnika, ki mu je rojstni kraj, v Laško ter se z vsem srcem posvetil razvoju tega kraja. Kot napreden lovozakupnik je vzorno gospodaril z loviščem in divjadjo ter že takrat za vsako leto pripravil načrt odstrela divjadi, ki se ga je dosledno držal. Dokaz za njegovo napredno pojmovanje v lovstvu je tudi dejstvo, da je imel poklicnega lovca, da je uredil voljero za fazane in pričel s sistematičnim naseljevanjem te divjadi, zgradil lovsko kočjo ter poskrbel kot prvi v teh krajih za trop čistokrvnih lovskih psov. V ta namen je sodeloval z znanimi kinologi tedanjega časa kot npr. z dr. Lovrenčičem, Jakilom, Burgerjem. Bil je tudi reden sodelavec »Lovca«. Lovski gostje pri njem so uživali

vso gostoljubnost in večini svojih rednih gostov je poleg užitka na skupnih lovih nesebično nudil tudi odstrel velikega petelina.

Kljub visoki starosti je po vojni sodeloval pri delu lovske družine ter ji pomagal z nasveti iz svoje bogate lovske prakse. Še danes ne more mimo lovskega dogajanja in so mu na njegov življenjski večer lovske knjige in »Lovec« redni spremljevalci.

Jubilantu iskreno čestitamo vsi njegovi lovski znanci in prijatelji ter mu želimo, da bi preživel še mnogo zdravih let.

LD Rečica pri Laškem

Anton Kopše je 13. 1. 1975 slavil svojo 70-letnico. Mladost je preživel med tujimi ljudmi. S težko prisluženimi dinarji in s skromno pomočjo svojega očeta si je kupil star mlin v Oglenšaku in ga počasi prenovil v sodoben valjni mlin.

Med okupacijo je bil vsekozi zaveden Slovenec; skrbel je, da je imela velika partizanska »družina« na vsem Pohorju moko za svoj obstoj.



Dr. Franjo Roš



Anton Kopše



Jože Groznik



Rudolf Hlebš

Po osvoboditvi je imel vrsto funkcij v krajevnih in občinskih forumih; bil je tudi predsednik krajeвне skupnosti in odbornik občinske skupščine Slov. Bistrica.

Takoj po osvoboditvi se je vključil v novoustanovljeno LD Polskava in bil dolga leta član njenega uprav. in nadzor. odbora. S svojim neutrudnim delom je veliko doprinesel k uspehom naše LD. Lep lovski dom in strelišče, na katera smo vsi člani ponosni, je v veliki meri sad njegovega dela. Za svojo vzornost in marljivost v lovskih vrstah je bil odlikovan z znakom za zasluge.

Dragi Tone, pridružujemo se mnogim čestitkam ob tvojem jubileju z željo, da ostaneš v vrstah svojih prijateljev zelene bratovščine še mnogo let veder in mladosten. Dober pogled še na mnogih lovskih pohodih!

Člani LD Polskava
– F. A.

Franc Vodnik



Rudolf Hlebš, 75-letnik, je dolgoletni član LD »Udenboršt«, ta svoj jubilej je pa slavil letos 6. marca.

Veliko let je bil starešina in blagajnik LD. Zaljubljen »u gmajno«, kakor sam pravi, zahaja vanjo kot lovec v pravem pomenu besede že skoraj 58 let. Njegov prvi, še ohranjeni orožni list je bil izdan še v Avstro-Ogrski »v imenu njegovega cesarsko-kraljevega apostolskega veličanstva cesarja« in to dvojezično (v slovenščini in nemščini), kar je za danes zanimiv dokument. Ob izdaji tega orožnega lista je bil star šele 17 let, zato je moral takratni lovozakupnik podpisati na glavarstvu dokument, s katerim je do Hlebševe polnoletnosti zanj odgovarjal.

Prvo svetovno vojno je preživel kot »kanonenfuter« leta 1918 na soški fronti, drugo pa v NOV od jeseni 1943 do osvoboditve.

Dragi »oča s Krana« – pod tem imenom je poznan marsikateremu lovcu in tudi širši slovenski javnosti zaradi njegovih, v gorenjskem narečju pisanih hudomušnih, večkrat tudi precej »zabeljenih« člankov v Nedeljskem dnevniku – želimo ti še mnogo let zadovoljnega zahajanja v tvojo ljubo »gmajno« in dober pogled.

Člani LD »Udenboršt«

Jože Groznik, član LD Loka pri Zidanem mostu, je 5. 2. 1975 dopolnil 80 let. Lovski tovariši mu iskreno čestitamo in želimo še veli-

ko lepih, veselih in zdravih pomladi.

Še vedno je aktiven. Kot učitelja, čebelarja, sadjarja in vrtnarja ga vsi spoštujemo. Iz svoje zakladnice nam je dal veliko koristnih nasvetov in še pričakujemo, da se bomo okoristili z njimi. Bil je več let član izpitne komisije pri LZ Zasavje. Vzgojil je vrsto mladih gojiteljev divjadi.

Radostil ga je napredek naše LD in je z navdušenjem pomagal pri gradnji lovske koče. Res, da ni mogel fizično delati, je pa zanj žrtvoval del svoje pokojnine, za kar smo mu globoko hvaležni.

Želimo, svojemu lovskemu tovarišu, da bi še dolgo lahko užival z nami v naravi in bil čil in krepak.

LD Loka
pri Zidanem mostu

Franc Vodnik je 23. 1. 1975 praznoval svojo 70-letnico. Kot mlad fant je prišel v Trbovlje. Vseskozi je gojil veliko ljubezen do narave in lova. Težak rudarski poklic je opravljal vse do upokojitve. Nobena lovska naloga mu ni bila nikoli pretežka, vsako delo je vedno vestno opravil.

Od leta 1957 vzorno skrbi za fazanja krmišča. Kljub bolezni, ki ga tare že nekaj let, zna med sočlani zbuditi veselo lovsko razpoloženje. Ob jubileju mu želimo zdravje, obilo osebne sreče in še veliko let – dober pogled!

LD Trbovlje – P. G.

Mirko Verbošt, dolgoletni lovovodja, lovski čuvaj in član UO LD Košaki, je 8. 5. 1974 dopolnil 60 let. Na slovesnosti, ki jo je priredila LD, smo jubilarntu čestitali vsi lovci in lovke ter mu izročili spominsko darilo.

Dragi Mirko, tudi preko našega glasila ti želimo, da bi bil še mnogo let poln humorja in vedrine ter da bi tako veseli kakor ob tvoji 60-letnici dvignili čaše na tvoje zdravje tudi ob tvoji 80-letnici.

Košaki lovci

Lovska organizacija

**Otvoritev lovske koče
in razvitje prapora
LD Cajnarje,
združeni s proslavo
dneva vstaje
slovenskega naroda**

Večletna želja članov Lovske družine Cajnarje se je uresničila v mesecu juliju 1974. Na prijetni jasi, obdani z gozdovi, na hribčku Okroglica nad vasjo Cajnarje so člani družine zgradili novo lovsko kočo. Naredili balinišče in betonsko ploščad za ples ob prireditvah. Notranjost koče so oskrbeli z vso potrebno opremo in napejlali tudi elektriko. Do sedaj

družina ni imela primernega prostora, kjer bi se lovci zbirali na posvetih. Z ureditvijo podstrešnih prostorov pa bo dana možnost za prenočevanje lovcev iz oddaljenih krajev in lovskim gostom. Kočo so zgradili člani družine s prostovoljnim delom. Kdor izmed članov prostovoljnega dela ni opravil, je to nadomestil s finančnimi sredstvi. Ob dograditvi in otvoritvi koče je družina dobila tudi svoj prapor.

Okroglica je ostala zapisana v zgodovini tega hribovskega predela Notranjske iz časa NOB. Krajevna organizacija ZZB NOV Cajnarje-Zilce je na pročelje koče vzdala spominsko ploščo z naslednjim napisom: »Na tem mestu so se na poziv terenskega odbora OF Cajnarje, dne 23. oktobra 1941. leta, zbrali fantje in moške iz okoliških vasi. Z orožjem v roki so se odločili, da bodo branili svojo zemljo pred okupatorjem do popolne zmage«. Z ozirom na ta pomembni dogodek so se člani UO družine dogovorili s predstavniki družbenopolitičnih organizacij Cajnarje-Zilce in občinskim odborom Združenja zveze borcev NOV Cerknica, da se na Okroglici priredi za dan vstaje slovenskega naroda osrednja občinska proslava. Proslava je bila v nedeljo, 21. julija 1974. Čeprav tega dne vreme ni bilo posebno naklonjeno prireditelju, bilo je oblačno in smo pričakovali, da bo vsak čas začelo deževati, se je kljub neugodnemu vremenu zbralo čez tisoč občanov in več vabljenih gostov. Začetek slavnosti so naznanile fanfare, pevski zbor Tabor iz Cerknice pa je zapel Internacionalo. Pozdrav navzočim z uvodnim govorom je imel predsednik krajevnega organizacije ZZB NOV Cajnarje-Zilce, prvoborec France Pavlin. Prapor krajevnega organizacije ZZB NOV Cajnarje-Zilce je razvil prvoborec Janez Kovačič in ga izročil zastavonoši Jožetu Jakopinu. Med povabljenimi gosti sta se slavnosti udeležila tudi domačina – narodna heroja Stanko Semič-Daki in Janko Rudolf. Slavnostni govor je imel podpredsednik republiške skupščine SR Slovenije Vla-



Lovska družina Cajnarje s praporom pred svojo lovsko kočo

dimir Logar, ki je po končanem govoru odkril tudi spominsko ploščo na lovski koči.

Poleg pevskega zbora Tabor iz Cerknice so sodelovali harmonikarski orkester glasbene šole z Rakeka,

godba na pihala iz Cerknice in recitatorji iz osnovnih šol Begunje in Cerknica. Temu delu proslave je sledilo razvitje prapora LD Cajnarje in odprtje lovske koče. Za uvod je godba zaigrala »Zeleni gozd je

lovčev raj«. Starešina LD Cajnarje Franc Kočeverar pa je v imenu lovske družine pozdravil navzoče in med drugim dejal, da smo se zbrali ob lovski koči k proslavi dneva vstaje slovenskega naroda, da raz-

Strelnska ekipa Lovske družine Ormož z osvojenimi pokali





LD Jošt-Kranj po razvitju prapora pred svojo lovsko kočo na Čepuljah

Poročilo o delovanju te LD na strani 25

vijemo svoj prapor in odpremo lovsko kočo. Prapor pa naj simbolizira naše uspehe in tovarništvo s sosednjimi lovskimi družinami ter nas povezuje v gojitvi in zaščiti najlepšega dela narave – divjadi. V imenu LD Cajnarje se je zahvalil vsem občanom cajnarskega in otavskega področja in delovnim organizacijam, ki so kakorkoli pomagali pri gradnji lovske koče. Prapor je razvil podpredsednik LZ Slovenije Ljuban Zadnik, ki je med drugim poudaril družbenopolitični in obrambni pomen lovske organizacije. Zastopniki lovskih družin iz LZ Notranjske so na prapor pripeli spominske trakove. Spominski trak sta dali tudi LZS in Lovska zadruga Lovec iz Ljubljane. Prapor je sprejel v varstvo praporščak Franc Kovačič. Prapor krasi 11 spominskih trakov in 23 srebrnih žebličkov, ki so jih darovali

člani LD Cajnarje. K novorazvitemu praporu se je sklonilo več praporov lovskih in družbenopolitičnih organizacij in se z njim pobratilo.

LD Cajnarje je bila ustanovljena leta 1947. Iz nje se je leta 1955 izločila LD Žilce. LD Cajnarje ima sedaj 23 članov in lovišče 3290 ha. V lovišču je bilo po odcepitvi LD Žilce zgrajenih 14 krmišč za jelenjad in srnjad, 12 visokih prež in čez 45 solnic, in vse naprave v lovišču so redno vzdrževane. Najbolj zastopana divjad v lovišču je srnjad in jelenjad. Občasno se pojavijo v lovišču tudi gamsi in divji prašiči. Stalen gost lovišča je tudi medved. Največ škode napravi kmetom na poljskih kulturah jelenjad, na sadnem drevju v jesenskem času pa medved. Vsakoletna škoda od divjadi je okoli 10 000 din.

Družina ima pomožnega lov.

čuvaja. Zaradi boljšega nadzora in dela pa je lovišče razdeljeno na 4 okoliše. Vsak okoliš ima vodjo okoliša s potrebnim številom članov za pomoč. Kdor izmed članov v skupini določenega dela ne opravi v roku, ne dobi odstrela določene vrste divjadi v tistem lovskem letu.

Družina uspešno sodeluje tudi s Krajevno skupnostjo Cajnarje in z drugimi organizacijami. Za gradnjo koče na Okroglici so prispevali kmetje – lastniki gozdov iz okolice Cajnarjev in Gornjih Otav v lesu za 30 000 din. Podjetja Brest Cerknica, Kovinoplastika Lož, Jelka Begunje in KZ Cerknica pa so prispevala v raznem materialu za okrog 40 000 din. Kočo smo zgradili s prostovoljnimi delom članov; vsak je delal približno 200 ur, pri cesti pa so pomagali tudi drugi občani. Kot aktivna orga-

nizatorja in sodelavca sta se pri tem delu izkazala tudi predsednik krajevne skupnosti Cajnarje Djordje Vukičević in predsednik krajevne organizacije ZZB NOV Cajnarje Franc Pavlin.

LD Cajnarje se iskreno zahvaljuje vsem posameznikom, družbenopolitičnim in delovnim organizacijam za pomoč pri gradnji koče in organizaciji proslave. Hkrati se zahvaljuje vsem lovskim družinam LZ Notranjske in gojitvenemu lovišču Jelen – Snežnik za prispevke.

Franc Kočevar

Lovska družina Kresnice

Ta lovška družina, ki šteje 46 članov – med temi je tudi več pripravnikov – se je že vsa leta prizadevala za red v lovišču in za gojitveni odstrel divjadi. V ta namen si

je zastavljala na svojih posvetih stvarne plane odstrela in gojitve in jih tudi dosegala. S sistematičnim nadzorom v lovišču je precej zatrla divji lov – s puško ali celo z zankami – kar je bil pred leti še precej pogost pojav. Pa tudi, če se pojavijo znaki divjega lova, so člani družine storilcem hitro na sledi. To pa je družina dosegla tako, da je razporedila lovišče na manjša območja in zadolžila določeno število svojih članov, ki se menjaje pojavljajo v lovišču tudi v mrtvi sezoni. Na območju, ki ga lovci zaradi naporenega terena niso radi obiskovali, je bil s prostovoljnim delom zgrajen lovski bivač, kjer člani družine lahko nočijo ali pa si pripravijo topel obrok hrane.

Člani lovske družine so bili na posvetih seznanjeni z nalogami, ki jih imajo kot oboženi občani glede splošnega ljudskega odpora v primeru napada na našo socialistično skupnost. Vsak član je brez pridržkov pripravljen prevzeti konkretne obveznosti, če je to potrebno. Vsem je razumljivo, da je obrambna pripravljenost tudi ena od nalog lovca v socialistični skupnosti. Lovska družina je sprejela tudi sklep o sistematičnem gojenju strelstva. Nabavljen je bil aparat za metanje umetnih golobov, sedaj pa je v teku urejanje strelišča, in to ne le za umetne golobe, temveč tudi za malokalibrsko puško. Najboljši strelci so se že v preteklem letu udeležili meddružinskih tekmovanj v nekaterih strelskih disciplinah. Glede na veliko zanimanje za strelstvo, zlasti med mlajšimi člani, je upravičeno upanje, da bo družina lahko sestavila solidno tekmovalno ekipo tudi v tem letu in v naslednjih letih.

Za uresničenje stališč in politike Zveze komunistov je bil ustanovljen aktiv zveze komunistov. Politično usmerjenost članov lovske družine naj kaže podatek, da je več kot četrtina članov lovske družine hkrati tudi včlanjena v zvezo komunistov. Aktiv zveze komunistov je že izdelal akcijski program za leto 1975. V njem je zlasti poudarjena odgovornost komunistov pri urejanju medse-

bojnih odnosov v družini, pomoči mladim članom družine, budnost oziroma družbeno samozaščita in utrjevanje obrambne pripravljenosti članstva. Glede na razpoloženje, ki vlada v družini, ni bojazni, da se ne bi uresničili akcijski program in druge naloge, ki jih je sprejelo članstvo.

H. R.

Iz LD Ormož

LD Ormož ima po večini mlad naraščaj, ki v zadnjem času žanje lepe uspehe tudi v športu. Mlada strelska ekipa na umetne golobe ima odlične dosežke, saj je osvojila precej prvih mest na tekmovanjih v močni konkurenci v sosednjih družinah in na Hrvaškem. Ima tudi nogometni klub, do sedaj nepremagan, saj so v zadnji tek-

mi premagali lovce Velike Nedelje kar s 6 : 0. Največ zaslug za uspeh strelcev imata tajnik LD Frangež in čuvaj Zidarič, za nogometaše pa trener Vanč.

»Jeseni dobri lovci, pozimi dobri hranitelji divjadi, poleti dobri športniki«, je parola ormoških lovcev.

Ivan Kukec

Življenje in delo Lovske družine »Jošt«

Lovska družina »Jošt« (prej »Besnica«), s sedežem v Kranju, je bila ustanovljena l. 1950. Sedanje lovišče je družina prejela v upravljanje od takratnega Okrajnega ljudskega odbora Kranj l. 1953.

Lovišče meri 5995 ha. Gozdovi pokrivajo skoraj 70 % lovišča, ostale površine pa tvorijo travniki, njive in paš-

niki. Celotno lovišče delimo na tri glavne dele:

1. Sorško polje s Šmarjetno goro in pobočjem Jošta do Čepulj in Planice.

2. Besniško kotlino z Ravnikom.

3. Nemiljsko kotlino z Jelovico.

Lovišče je izrazito hribovsko, saj sega od ravnega Sorškega polja pa vse do Črnega vrha in Mošenjske planine na Jelovici. V lovišču živi skoraj vsa naša avtohtona divjad, razen ruševca.

Številčnost divjadi dosega v celoti bonitiran stalež. Le s to manjšo korekturo, da se v lovišču pojavlja vedno več jelenov. Divjih petelinov, jerebic in fazanov pa je nekoliko manj od staleža, ki si ga želimo. Prav tako je z zajci. Družina je zato vložila v lovišče 109 zajcev in 192 fazanov. Lovska zveza za Gorenjsko pa je spustila na meji med LD »Jošt« in LD »Selca« v lovskem letu 1970-

Lovci LD Mala gora – Kočevje so sodelovali na proslavi Prešernovega dne na osnovni šoli v Kočevju. Lovca Ciril Jasenc in ing. Peter Blažič sta v imenu LD podelila lovske značke petim učencem za najboljše spise o lovski razstavi lani novembra v domu telesne kulture v Kočevju. Šolski prirodoslovni zbirki pa sta izročila nagačenega fazana in srnjakovo rogovje.

Foto Fr. Brus



1971 8 muflonov, naslednje leto pa v Nemiljah še 14 teh živali. Na osnovi dosedanjih zapožanih lahko pričakujemo, da bo ta na novo naseljena divjad postala v doglednem času redna divjad v lovišču. Vsekakor je zanimiv pregled plena na leto – računano na podlagi 15-letne statistike. Poprečno so člani letno odstrelili:

1 gamsa, 29 srnjadi, 2 jele-
na, 3 divje peteline, 59 zaj-
cev, 66 jerebic, 21 fazanov.
Lovska družina »Jošt« daje
tudi sredstva za nabavo in
vzgojo lovskih psov, redno
poravnava škodo, povzroče-
no od divjadi.

Lovska družina je v teku let:

1. adaptirala prostore za
lovške stanke v Kovačevi
hiši na Javorniku;
2. popravila koč v Jeleno-
vih lužah, ki jo je družini
odstopilo Gozdno gospodar-
stvo Kranj;
3. na novo zgradila lov-
sko koč na Čepuljah (Jošt);
4. vzdrževala sobo v koči
v Kravjem potoku;
5. začela z deli za zgraditev
lovskega zavetišča na Jam-
niku pod Jelovico.

Značilno za dobro gospo-
darjenje v lovski družini
»Jošt« je dejstvo, da za in-
vesticije niso bila rabljena
sredstva, ki jih prinaša lo-
višče, pač pa le sredstva,
zbrana iz pristojbin, člana-
rin, daril. Največ koristi
je pri gradnjah prineslo pro-
stovoljno delo članov.

Danes šteje LD »Jošt« 67 red-
nih članov. V času od usta-
novitve družine se je zvrstilo
139 članov. Od teh jih je 19
umrlo, izključenih je bilo 6,
disciplinsko kaznovani so bi-
li še 3 člani, nekaj pa jih je
iz raznih razlogov zapustilo
lovske vrste ali pa se včla-
nilo v kako drugo družino.
V nedeljo, 23. junija 1974, je
Lovska družina »Jošt« pri
svojem lovskem domu na Jo-
štu razvila svoj prapor. Ku-
moval mu je generalni direk-
tor Tovarne gumijevih izdel-
kov »Sava«, dipl. inž. Janez
Beravs. Slovesnost ob raz-
vitju res lepega prapora se je
v popoldanskem času pre-
vesila v prijetno tovariško
srečanje članov vseh sosed-
nih lovskih družin.

Č. Zorec

V spomin

Maks Horvat – Bil je krasen
zimski sončni dan, ko smo se
lovci zbrali na zbornem me-
stu in se veselili lova. Naše
veselje pa se je kmalu spre-
menilo v žalost, ko smo zve-
deli, da nas je nenadoma za-
pustil naš tovariš Maks. Ro-
dil se je 2. 12. 1910 v osrčju
našega lovskega terena v
Pernici. Bil je član zelene
bratovščine od ustanovitve
LD in več let njen tajnik ter
kasneje dolga leta skrben in
natančen blagajnik. Kot do-
ber pevec je marsikdaj v ve-
seli lovski družbi intoniral
kakšno narodno in vsi smo
se mu v pesmi pridružili. Bil
je tudi požrtvovalen gasilec
ter ustanovni član prostovolj-
nega gasilskega društva Per-
nica. Lovci se zavedamo, da
smo z njim veliko izgubili,
zato smo ga 24. decembra
1974 na njegovi poslednji po-
ti spremljali številni člani lov-
organizacije in ga pokopali
z lovskimi častmi. Ohranimo
ga v najlepšem spominu!

LD Pernica – V. Š.

Valentin Štern je po kratki,
zahrbtni bolezni v 67. letu
starosti doživel. Že v rani
mladosti je Lenček, sin trd-
nega pohorskega kmeta s
partizanske Planice, dobil pr-
ve lovske nauke. Kot fant, a
že pohorski kmet, se je moral
prebijati skozi trdo življenje,
dokler ga ni potegnila v svoj
vrtinec vojna. Odšel je na
pravo stran, tja, kjer so bili
njegovi zavedni Pohorci. Že
leta 1942 je pričel sodelovati
s prvimi pohorskimi partiza-
ni. Po osvoboditvi je sodelo-
val v SZDL, ZB in predvsem
v kmetijski zadrugi ter drugih
organizacijah v Reki na Po-
horju. Odlikovan je bil z me-
daljo zaslug za narod in z
redom dela s srebrnim ven-
cem.

Bil je ustanovni član in v teku
let tudi delavni član vseh or-
ganov LD. Za njegovo delo
ga je LZS odlikovala z zna-

kom za zasluge, LD pa mu
je kot priznanje podarila
umetniško lovsko sliko.

Ob odprtem grobu mu je
novembra 1974 v poslednje
slovo zatrobil lovski rog in
streli zadnjega pogona so
mu odmevali s Pohorja, ka-
tereга zvesti sin je bil.
Dragi Valentin, vedno si
znal najti pravo besedo na
posvetih ali lovih, znal si sve-
tovati mladim in nas pravilno
usmerjati. Najlepši pohorski
lovi so bili prav tisti, ki si jih
ti tako spretno in izkušeno
vodil. Bil si priljubljen in tak-
šen boš med nami tudi ostal.

Lovci LD Hoče – L. I.

Leopold Žnideršič – Žarki
jesenskega sonca so zlatili
strehe višnjegorskih hiš, ko
je šel v nedeljo popoldan,
3. 11. 1974, dolg pogrebni
sprevod po nadvse mirnih
ulicah skoraj pravljicega
mesteca. Kako priljubljen in
spoštovan si bil, dragi Polde,
med lovci tudi sosednjih in
drugih družin, je pričalo
osemnajst lovskih praporov
in ogromno število lovcev, ki
smo te spremili do tvojega
poslednjega doma, na poko-
pališče v Višnji gori.

Bil si dober in vnet lovec, za
kar si prejel znak za lovske
zasluge, bil si tudi dober bo-
rec v NOB, član ZK ter dru-
gih organizacij, o čemer so
pričali govori pred tvojim
domom in ob odprtem gro-
bu.

Rojen je bil 9. 4. 1905 v Lju-
bljani, v Šiški. Šel je po sto-
pinjah svojega očeta lovca,
kakor tudi njegova brata
Ivan in Slavko. In njegov edi-
ni sin Polde je ostal zvest
lovski tradiciji.

Dragi tovariš Polde, nikdar
več se ne bodo tvoje ustnice
dotaknile čarobne piščalke,
s katero si tako spretno znal
priklicati našega gozdnega
trubadurja jereba. A mi bo-
mo še poslušali tvoje jerebje
klice. Brez tvoje vednosti
smo jih nekoč posneli na
magnetofonski trak za lep in
trajen spomin na odličnega
jerebarja, kmeta-lovca, ki je
živel ob robu gozdov na Pe-
ščeniku. Spomin nate bo dol-
go ostal živ v naših srcih.

Višnjegorski lovci – Š. B.

Julijan Renko nas je 22. 8.
1974 za vedno zapustil v 68.
letu starosti. S tridesetimi leti
je postal lovec, po osvobo-
ditvi pa je bil soustanovitelj
naše LD. Bil je dober lovec
in njegova puška je le redko
pretrgala življenje plemeniti
divjadi. V zimskih dneh je
bilo krmljenje fazanov nje-
gova največja skrb. Odliko-
van je bil z znakom za lov-
ske zasluge.

Kot sodelavca OF ga je oku-
pator obsodil na 30 let ječe,
v kateri pa je trpel le dve
leti, do kapitulacije Italije. Po
osvoboditvi se je udeleževal
v raznih organizacijah in
društvih, posebno v RK, ka-
tereга predsednik je bil.

Na njegovi zadnji poti ga je
spremilo številno prebival-
stvo. Za slovo smo mu lovci
spustili v grob smrekove ve-
jice, lovski rog je zatrobil in
jeknili so mu streli iz lovskih
pušk.

LD Mokronog

Andreja Breznika so člani
Lovske družine Domžale in
delegacija Lovske družine
Trojane 24. oktobra 1974 po-
spremili na poti v večna lo-
višča. Bil je požrtvovalen
član in se je posebno izkazal
pri gradnji lovskega doma
na Kolovcu. Nemila smrt ga
je pobrala v najlepših letih.

J. P.

Janez Ažbe, naš vzorni lov-
ski čuvaj od ustanovitve naše
lovske organizacije pa tja do
svoje zaslužene upokojitve,
ljubitelj narave, posebno div-
jadi, pravičen lovec, dober
kinolog, izkušen vodnik in
plemenit lovski tovariš, nas
je za vedno zapustil 1. 8.
1974, v 67. letu starosti.

Po rodu iz hribovske kmečke
družine izpod Starega vrha,
vajen težkega življenja in tr-
dega dela, je bil že od mla-
dosti tesno povezan z nara-
vo. Zato se je tudi tako pre-
dano in požrtvovalno posve-
til težavnemu poklicu in kot
varuh našega lovišča in div-
jadi tako uspešno izpolnje-
val vse lovske dolžnosti. Za
zgodno prizadevanje, uspeš-
no delo v lovstvu in kinolo-

giji je prejel zasluženost lovsko in kinološko priznanje. Dragi Janez, sedaj počivaš tam ob sotočju Sor, ob vznožju tvojega dobrega znanca mogočnega Lubnika. Pogrešamo te in ne bomo te pozabili, dokler tudi sami ne bomo odšli za teboj v večna lovišča.

LD Škofja Loka

Edvard Colja, najstarejši član LD Strunjan, nas je 6. 1. 1975 v 82. letu starosti za vedno zapustil. Pokopali smo ga z lovskimi častmi na piranskem pokopališču. Salva iz pušk lovskih tovarišev in žalosten glas lovskega roga sta označila slovo od dolgoletnega in častnega člana naše LD, izrednega tovariša in velikega ljubitelja narave.

Na vsem obalno-krašem področju znani Edvard je že v rani mladosti okusil vse težave in krivice, ki so jih našim narodom povzročale razne vladavine, začenši z avstro-ogrsko, preko bivše jugoslovanske pa do fašistične okupacije naše zemlje. Kot zaveden Slovenec je vzgojil tudi svoje sinove, ki so dali svoj prispevek v narodnoosvobodilni vojni. Sam je že od leta 1941 aktivno in organizirano sodeloval v NOB. Zato ga je okupator leta 1943 zaprl in je v zaporih ostal ves čas do osvoboditve.

Svoje bogate izkušnje je uspešno prenašal na mlajše lovce, pri katerih je bil zaradi svojega lovskega znanja, tovariškega odnosa in

vedrega duha izredno priljubljen in spoštovan. Njegova smrt nas je močno prizadela, vendar je zapustil tako bogato dediščino, ki nam bo dolgo najlepši spomin na vzornega lovca. Naj mu bo lahka naša lepa slovenska zemlja, katero je tako vroče ljubil.

Člani LD Strunjan – I. S.

Franc Tavčar nas je 13. 11. 1974, v 75. letu starosti, po težki bolezni za vedno zapustil. Ljubil je širne gozdove lepe domovine in skrbno obdeloval svojo kmetijo. Sodeloval je tudi v NOB, saj je bila njegova samotna kmetija varno zavetje mnogim partizanom. Član naše LD je bil od njene ustanovitve. Bil je skromen in priljubljen tovariš, saj smo se na njegovem gostoljubnem domu lovci radi zadrževali.

Pospremili smo ga na njegovi zadnji poti in mu izkazali lovske časti.

Dobremu in poštenemu lovcu trajen in časten spomin!

LD Selca nad Škofjo Loko

Joža Resman je v 77. letu starosti za vedno zapustil naše lovske vrste.

Dne 11. 11. 1974 smo ga ob veliki udeležbi članstva spremili od njegovega doma v Zapužah na begunjsko pokopališče. Ob odprtem grobu ga je tajnik LD orisal kot človeka in lovca. Z lovom se

je ukvarjal nad pol stoletja. Po vojni je sodeloval pri ustanovitvi LD Begunje, pa tudi pri LD Radovljica, kjer je dlje časa opravljal tajniške posle. Kasneje je bil član disciplinskega razsodišča, nato pa več let nadzornega odbora. Za svoje požrtvovalno delo je prejel družinsko diplomu in naslov častnega člana. V lovski praksi je bil izkušen gamsar.

Bil je človek odprtega srca in dobrih rok. Ohranili ga bomo kot zvestega tovariša v najlepšem spominu!

LD Begunjščica – Slap

Dne 18. 1. 1975 je v 79. letu starosti umrl **Ferdo Delopst-Nantl** iz Topolšice. Tih, skromen in pošten je bil zelo priljubljen, kar je potrdila številna udeležba na njegovi zadnji poti. Rojen 5. 5. 1896 v kmečki družini, se je izučil za zidarja. V zeleno bratovščino pa se je vključil po smrti svojega zadnjega sina Zdravka, ki je bil pred 20 leti tudi lovec. Kljub starosti mu je bilo v veliko veselje čakanje lisice ob mesečini. Bil je 44 let tudi gasilec. Vsa družina je sodelovala z NOV vsa leta okupacije. Dragi Nantl, poslovilne besede lovskega tovariša dr. Dečka in drugih govornikov ob svežem grobu naj ti bodo v iskreno zahvalo.

Lep in drag spomin na tebe in tvoje delo pa bo vedno živ med nami.

LD Smrekovec – I. N.

Ivan Hribernik nas je zapustil in odšel v večna lovišča 25. 11. 1974, v 78. letu starosti. Bil je sin delavskih staršev in se je v svojih najlepših letih težko preživljal kot železniški delavec. Gmotne razmere mu v prejšnjih časih niso dopuščale, da bi bil lovec, saj je bil tedaj lov privilegij premožnejših. Kot Maistrov borec se je boril za našo severno mejo, v času okupacije pa je sodeloval v NOB. Leta 1946 se je vključil v lovske vrste in bil soustanovitelj naše LD, kasneje pa vrsto let njen tajnik. LZS ga je odlikovala z znakom za zasluge. Končno je kot upokojenec večino svojega prostega časa preživel v naravi pri svoji divjadi. Ko smo ga na zadnji poti pospremili z lovskimi častmi, je bilo rosno oko slehernega lovca.

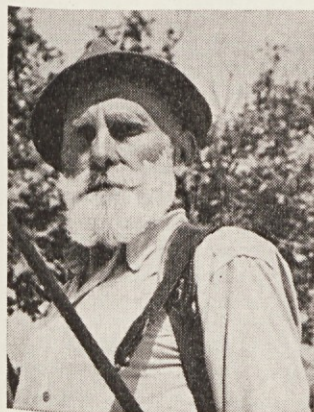
LD Golavabuka

Alojz Mišmaš iz Ambrusa je vzel slovo 13. 9. 1974, star 71 let.

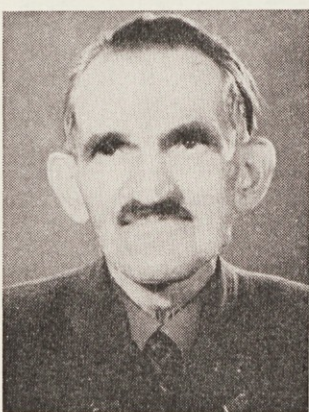
V življenju mu ni bilo postlano z rožicami in prepogosto je raslo trnje na njegovi življenjski poti. Dolga leta nam je bil vzor zvestega in predanega tovariša, zato je bilo slovo od njega tem težje. Med vojno je bil v vrstah OF in njenim ciljem se je žrtvoval tudi vsa povojna leta. Vsa leta je bil član odbora ZB in vse do smrti vesten blagajnik LD. Časten mu spomin!

LD Suha krajina

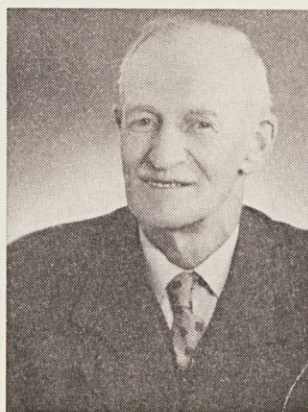
Edvard Colja



Franc Tavčar



Joža Resman



Ferdo Delopst



Lovska kinologija

Kinolog – s tem letom osrednje glasilo KZS

»KINOLOG« je bil do sedaj glasilo Zveze klubov za zrejšo športnih in službenih psov SR Slovenije. Izhajal je šestkrat letno v nakladi 2000 izvodov.

Občni zbor KZ Slovenije je leta 1974 sklenil, da naj revija »KINOLOG« postane v letu 1975 osrednje glasilo KZS. Revija je namenjena čim širšemu krogu članstva naših pasemskih organizacij, vsem ljubiteljem psov. Do sedaj je imel KINOLOG bralce predvsem v vrstah članov Zveze klubov športnih in službenih psov in le redki so bili naročniki iz vrst lovcev. Naša želja je, da bi povečali krog naročnikov in bralcev prav v vrstah lovcev. To bi lahko storile kinološke organizacije in organizirano naročile revijo za svoje člane. Mnogo bi lahko pomagale tudi lovske organizacije oziroma lovske družine.

Zavedamo se, da bo »KINOLOG« povečal svojo naklado, če bo kvaliteten in zanimiv. Trudili se bomo, da bi v njem dobil vsak ljubitelj psa vse, kar mora o psu vedeti, vse, kar mora vedeti o njegovi vzgoji, šolanju itd. Objavljali bomo tudi vesti o delu kinoloških organizacij, Kinološke zveze, o delu in dosežkih na področju kinologije doma in v svetu.

Revija in njena vsebina naj bi bili nepogrešljiv spremnljevalec, učitelj, informator vsakemu našemu kinologu, vsakemu ljubitelju psa.

Ce želimo, da bo KINOLOG kvaliteten in zanimiv, bi morali pridobiti čim širši krog stalnih dopisnikov in sodelavcev. Do sedaj je bil ta krog zelo ozek. Med lovci-kinologi je bilo skromno število stalnih sodelavcev. V bodoče računamo na večje sodelovanje. Od vaše pripravljenosti čim širšega in stalnega sodelovanja je odvisna vsebina in kvaliteta,

je odvisen krog bralcev in le na ta način lahko dvignemo nivo našega znanja o kinologiji.

Vsebina KINOLOGA bo odvisna tudi od pobud in predlogov čim širšega kroga bralcev.

Cena revije ni visoka (letos 30 din), res pa je, da tudi zato, ker člankov do sedaj nismo honorirali in tudi drugi sodelavci niso terjali plačila za svoje delo. Če bo naklada večja, kar pričakujemo, bo mogoče članke honorirati.

Revija LOVEC, ki je do sedaj prinašala tudi kratke kinološke vesti, bo to še tudi v bodoče vse do tedaj, dokler glasilo KINOLOG ne bo v rokah tudi slehernega lovca.

Ob zaključku uspešne poti, ki jo je prehodil KINOLOG kot glasilo Zveze športnih in službenih psov, se v imenu KZ Slovenije in v svojem vsem dosedanjim sodelavcem zahvaljujem za njihov trud in delo, ki so ga vlagali za to, da lahko KINOLOG odslej kot glasilo KZS izhaja naprej v korist napredka slovenske kinologije.

Polde Maček,
predsednik KZS

Razpis XIV. republiške tekme po krvnem sledu

Tekmo organizira DLP (Društvo ljubiteljev ptičarjev) Ljubljana v sodelovanju s podružnico DLP Podravja in Pomurja.

Propozicije za tekmo:

1. **Prijava.** Pismena prijava z vplačilom prijavnine 200 din do 30. 5. 1975. V prijavi mora biti navedeno: točen naslov vodnika, ime psa, pasma, evidenčna številka psa (JR ali RM). Prijavnino po tekmo vanju povrnemo. Zaposnela prijava ali neplačana prijavina se smatra, da pes ni prijavljen. Prijavo in prijavnino pošljete Društvu ljubiteljev ptičarjev, Župančičeva 9/II, 61000 Ljubljana.

2. **Sledovi.** Krvni sledovi bodo položeni 24 ur pred tekmo s piklanjem, dolgi najmanj 800 m, z dvema klju-

kama, s porabo krvi 0,3 litra za en sled.

3. **Oprema psa.** Obvezen je sledni jermen, dolg najmanj 6 metrov. Neobvezen je sledni ovratnik.

4. **Oprema vodnika.** Obvezena lovska puška (ne malokalibrska) s tremi naboji in neobvezno mrežasta očala.

5. **Preizkusni predmeti:**

a) Odložitev psa, lahko tudi oprčen in privezan k predmetu ali drevesu. Ocena iz te discipline se upošteva pri ocenitvi psov, ki so v drugih predmetih dobili enako oceno.

b) Delo na jermenu po krvnem sledu do položene mrtve divjadi – navadno srnjak ali srna. Možni so največ trije popravki po nalogu sodnika. Popravki, ki jih izvede vodnik brez sodnikove privolitve, ne veljajo.

c) Preizkus, če pes sam brez vodnika ne natrgava mrtve divjadi in preizkus ostrosti psa do neznane osebe, ki se hoče približati mrtvi divjadi, da bi jo odvzela. Natrgači se diskvalificirajo.

č) Če je pes oblajoč ali pokazač mrtve divjadi, lahko v prijavi (neobvezno) navedete, da naj bo pes preizkušen tudi kot tak.

6. Isti pes ali psica lahko tekmuje na republiški tekmi po krvnem sledu največ trikrat. V konkurenci ne more tekmovali pes, katerega lastnik je inozemec; lahko tekmuje izven konkurence.

7. Psi in vodniki tekmujejo za prehodni pokal DLP in za druge pokale ter darila.

8. Tekme se ne smejo udeležiti goneče se psice ter bolni psi in psice.

9. Tekmovalcem povrnemo potne stroške. Za vsak kilometer na tekmo in za povratek po 1 din.

10. Tekmovalci se morajo javiti vodji tekme 15. 6. 1975 do 8. ure na zbornem mestu. Žrebanje startnih števil bo ob 8.30, potem pa takoj tekmo vanje. Vodnik, ki se žrebanja ne udeleži, nima pravice do tekmo vanja.

11. O zbornem mestu bodo vodniki pravočasno in točno obveščeni. Predvidoma bo zborna mesta pri lovskem domu v Staršah na Dravskem polju, kjer bo omenjenega dne približno ob 15. uri razglasitev uspehov.

12. Vsak vodnik tekmuje na svojo odgovornost in organizator ne odgovarja za škodo, ki bi nastala vodniku, psu ali drugim osebam.

Lovske družine in področne lovske zveze naj pošljejo svoje kinološke referente na tekmo kot opazovalce, ki naj se ob prihodu povežejo z vodjo tekme.

Tekmovalci naj ne pozabijo prinesiti s seboj rodovnikov za pse.

Tekmo financira Kinološka zveza Slovenije na osnovi samoupravnega sporazuma z Lovsko zvezo Slovenije

Društvo ljubiteljev
ptičarjev

Republiška uporabnostna tekma goničev – uspeh vodnikov LD »Porezen« Cerkno

Prizadevanje za kinološko delo, šolanje psov goničev in dolgotrajno delo vodnikov lovcev Lovske družine Cerkno je prejelo novo priznanje v Dornberku, na republiški uporabnostni tekmi goničev. V štiričlanski ekipi Lovske zveze Idrija je sodelovalo kar pet članov iz Lovske družine Porezen, štirje kot vodniki in eden kot sodnik. V tekmovalni ekipi so bili:

1. »Dešna« – Puštalska JRGki 5751, vodnik Viki Kavčič, Cerkno 156, Cerkno.
2. »Zika« – JRGki 2081, vodnik Ciril Tušar, Poljane 18, Cerkno.
3. »Dina« JRGki 7509, vodnik Ivan Močnik, Dolenji Novaki 28, Cerkno.
4. »Astor« JRGki 4670, vodnik Rafael Štucin, Orehek 35, Cerkno

Kot sodnik je sodeloval Jože Oblak, član UO LD Porezen.

Od šestih tekmovalnih ekip na tekmi goničev so lovci vodniki zabeležili prav lep uspeh. Od štiriindvajsetih goničev istrijancev je zmagala psica »Zika«, last vodnika Cirila Tušarja, s 4,5 točke, z oceno odlično in zasedla prvo mesto. Na mednarodni razstavi psov vseh pasem v Ljubljani, 1. 9. 1973, je prejela »Zika« za zuna-

njost oceno prav dobro in naslov mladinskega prvaka. Psica »Dina«, last vodnika Ivana Močnika, je zasedla četrto mesto, s čimer je ekipa LZ Idrija osvojila prvo mesto. To je uspeh dolgoletnega kinološkega dela rejcev in drugih ljubiteljev psov. Poudariti je treba, da struktura naših lovišč in vrsta divjadi zahtevata več pasem dobro izšolanih lovskih psov. Tega pa se cerkljanski lovci in vodniki tudi dobro zavedajo. In ob tem uspehu jim je le čestitati, kar naj bi jim bila spodbuda za nadaljnje in še uspešnejše delo.

Sašo Sarnavsky



Predsednik KZS Polde Maček podeljuje dolgoletnemu predsedniku KZS Franju Bulcu diplomu častnega predsednika KZS, na slovesnosti po tekmi goničev v Novi Gorici, 17. 11. 1974

Prijavljene paritve

Vsi navedeni psi plemenjaki in plemenjakinje so uspešno opravili preizkušnjo.

Kratkodlaki istrski goniči (JRGki):

Alpi, 7347 – Dina, 60028. Leglo 28. 3. Rejec Branko Pajnič, Bukovica 18, Ribnica na Dolenjskem.

Dar Strminski, 7315 – Gera Meninska, 7018. Leglo 21. 3. Rejec Marjan Slatinšek, Gornji grad 93.

Jago, 7053 – Diva Velikolaška, 7014. Leglo 15. 3. Rejec Vinko But, Savska 3, Sevnica.

Bister Ojstriški, 5759 – Cita, 7503. Leglo 5. 2. Rejec Jože Nadvežnik, Vologa, Šmarje ob Dreti.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Bil, 60044 – Frika Reseniška, 3354. Leglo 8. 3. Rejec Rudi Blazinšek, Konjsko 5, Vojnik. Bil, 60044 – Čačka, 3023. Leglo 12. 3. Rejec Franc Kokalj, Mozirje 70.

Tič Vojniški, 3297 – Ajka, 3222. Leglo 25. 3. Rejec Franc Esih, Šentvid 15, Grobelno. Aron, 3369 – Tana, 3217. Leglo 2. 3. Rejec Viktor Jenič, Gorjuša 15, Dob.

Bil, 60044 – Lea, 3152. Leglo 21. 1. Rejec Boris Šurbek, Jakšičeva 2, Ljubljana.

Don, 3005 – Bora, 60071. Leglo 23. 2. Rejec Adrijan Vidmar, Ledine 6, Nova Gorica.

Tič Vojniški, 4358 – Cora, 4487. Leglo 22. 1. Rejec Stan-ko Kokalj, Oblakova 12, Celje.

Hanoveranski barvarji (JRHB):

Bitt, 174 – Bistra, 60000. Leglo 10. 2. Rejec Roman Kikl, Visole 2, Zg. Ložnica.

Bavarski barvarji (JRBB):

Baldur v. Erdeg, OHZB 3848 – Andra, 60000. Leglo 15. 3. Rejec Mirko Stražišar, Dolga briga 14, Kočevska Reka. Axel v. Aichwald, OHZB 3243 – Betta, 81. Leglo 16. 3.

Rejec Zdravko Kosmač, Hovavljje 20, Gorenja vas.

Kratkodlaki jazbečarji (JRJki):

Eko Gomilski, 1238 – Dora, 1234. Leglo 25. 3. Rejec Rudolf Mlinarič, Kvedrova 3, Sevnica.

Brik-Tedi od Ernestinova, 40002 – Beba Gomilska, 367. Leglo 3. 3. Rejec Ivan Pintar, Grajska vas 49, Gomilsko.

Nemški kdl. ptičarji (JRPki):

Atoš Veleniški, 6937 – Ada iz Dominega vrta. Leglo 1. 4.

Rejec Franc Strajnar, Glavarjeva 28, Ljubljana.

Arno, 5233 – Anči Škedenjska. Leglo 13. 2. Rejec Jože Kramberger, Cirkovce 60, Cirkovce.

Hrast Vodranski, 7166 – Cita, 60010. Leglo 16. 3. Rejec Martin Pavlinič, Hum 21, Ormož. Brest Škedenjski, 7064 – Diva iz Dominega vrta, 5314. Leglo 24. 3. Rejec Ivan Udovič, Unec 115, Rakek.

Adi Hrašenski, 7302 – Dina Dolička, 7267. Leglo 17. 2. Rejec Štefan Gregor, Spodnja ulica 11, Lendava.

Kinološka zveza Slovenije

Fotoreporterji, vodniki in gostje spremljajo tekmovanje goničev na republiški tekmi v Dornberku pri Novi Gorici, 17. 11. 1974



Cenik

za lov inozemskih lovskih gostov v Sloveniji

Potrjen 17. 1. 1975 na seji uprav. odbora LZS in velja od 1. 4. 1975

Inozemski lovski gostje smejo loviti v Sloveniji pod pogoji, ki jih navaja ta cenik.

Vse informacije o lovu posreduje Lovska zveza Slovenije, 61 000 Ljubljana, Župančičeva 9, telefon Ljubljana 21-245 in 21-819.

I. Splošna določila

Dnevne lovne pristojbine, odstrelnine, plen (divjačina) in druge usluge se plačujejo v dolarjih ali drugih devizah, preračunano na osnovi ZDA dolarja.

Trofeje se ocenjujejo po obrazcu Mednarodnega lovskega sveta (CIC).

Strel na jelenjad je dovoljen na razdaljo 150 m z lovsko risanico najmanj kalibra 7 mm in s kroglo udarne moči najmanj 250 kgm. Srnjad in gamse je dovoljeno streljati z lovsko risanico kalibra 6,5 mm in z močnejšim, pa tudi z nabojem 5,6 × 61.

Strel na medveda je dovoljen do 150 m razdalje z lovsko risanico kalibra 7 × 64 ali z močnejšim in z nabojem udarne moči najmanj 250 kgm.

Za divje prašiče veljajo naboji kakor za jelenjad.

Za divjega petelina in ruševca so dovoljene šibre najmanj 3,5 mm, razen tega pa tudi lovška risanica, vendar ne malokalibrska puška kalibra .22 LR.

Za navedeno malo divjad so dovoljenje šibre z naslednjimi najmanjšimi premeri:

poljska jerebica, kljunač, kozica 2,5 mm
zajec, fazan, divja raca 3 mm
divja gos 3,5 mm

Pri lovu na malo divjad je dovoljeno uporabljati šibre, ki se polnijo največ z dvema nabojema.

Na lovu je lovski gost dolžan upoštevati navodila spremljevalca in streljati le na divjad, katero mu ta določi. Če gost upleni (ali obstreli) divjad, ne da bi za to dobil od spremljevalca dovoljenje, plača kot odškodnino dvojno odstrelno takso ali odškodnino za zastrelitev.

Vse cene v ceniku so minimalne.

Če so cene v nekaterih loviščih Slovenije višje od cen v tem ceniku, je goste o njih treba seznaniti še pred lovom.

II. Lovne pristojbine, odstrelnine, odkup divjačine

Jelenjad

Lovna doba na:

jelena od 16. VIII. do 31. XII.,
ruk od 10. IX. do 5. X.,
košuto in tele od 1. X. do 15. I.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 20 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- priprava trofeje za transport,
- organizacija lova,
- uporaba psa, veččega sledenja po krvnem sledu.

a) Odstrel jelena:

do 130 točk	150 \$
od 130,1 do 150 točk	250 \$
od 150,1 do 160 točk	300 \$
od 160,1 do 170 točk	400 \$
od 170,1 do 175 točk	600 \$
od 175,1 do 180 točk	750 \$
od 180,1 do 185 točk	850 \$
od 185,1 do 190 točk	950 \$
od 190,1 do 195 točk	1150 \$
od 195,1 do 200 točk	1400 \$
od 200,1 do 204 točk	1800 \$
od 204,1 do 207 točk	2200 \$
od 207,1 do 210 točk	2600 \$
za vsako nadaljnjo točko po	300 \$

Za zastreljenega in nenajdenega jelena plača lovski gost odškodnino 400 \$, pod pogojem, da je bil v navzočnosti lovskega gosta uporabljen pes, večč sledenja po krvnem sledu.

Kot trofeja pripada lovskemu gostu rogovje z lobanjo.

b) Odstrel košute ali teleta:

Odstrelnina za košuto ali tele 20 \$

Za zastreljeno in nenajdeno košuto ali tele plača lovski gost 100 dolarjev odškodnine, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, večč sledenja po krvnem sledu.

c) Odkup uplenjene jelenjadi je možen po dnevni tržni ceni.

Srnjad

Lovna doba na:

srnjaka od 1. VI. do 31. X.
prsk od 25. VII. do 15. VIII.
srno in mladiča od 1. IX. do 31. XII.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 15 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- priprava trofeje za transport,
- organizacija lova,
- uporaba psa, veččega sledenja po krvnem sledu.

a) Odstrel srnjaka:

Gumbar (rožička do 5 cm višine)	30 \$
do 60 točk	40 \$
od 60,1 do 70 točk	60 \$
od 70,1 do 80 točk	80 \$
od 80,1 do 90 točk	120 \$
od 90,1 do 95 točk	150 \$
od 95,1 do 100 točk	180 \$
od 100,1 do 105 točk	220 \$
od 105,1 do 110 točk	250 \$
od 110,1 do 115 točk	300 \$
od 115,1 do 120 točk	400 \$
za vsako nadaljnjo točko do 130 točk	60 \$
za vsako nadaljnjo točko preko 130 točk po	100 \$



Tuja gosta na lovu v lovišču LD Križevci

Foto Joco Žnidaršič

Za zastreljenega in nenajdenega srnjaka plača gost 80 \$, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, večš sledenja po krvnem sledu.

Kot trofeja pripada lovskemu gostu rogovi z lobanjo.

b) Odstrel srne in mladiča:

Odstrelnina za srno ali mladiča 20 \$

Za zastreljeno in nenajdeno srno ali mladiča plača lovski gost odškodnino 50 \$, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, večš sledenja po krvnem sledu.

c) Odkup uplenjene srnjadi je možen po dnevni tržni ceni.

Mufloni

Lovna doba od 1. X. do 31. XII.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 20 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- priprava trofeje za transport,
- organizacija lova,
- uporaba psa, večšega sledenja po krvnem sledu.

a) Odstrel ovna:

do 150 točk	300 \$
od 150,1 do 165 točk	400 \$
od 165,1 do 175 točk	600 \$
od 175,1 do 185 točk	700 \$
od 185,1 do 195 točk	800 \$
od 195,1 do 205 točk	1000 \$
od 205,1 do 210 točk	1500 \$
za vsako nadaljnjo točko po	200 \$

Za zastreljenega in nenajdenega muflona-ovna plača gost odškodnino 400 \$, pod pogojem, da je bil v njegovi

navzočnosti uporabljen pes, večš sledenja po krvnem sledu. Kot trofeja pripadajo lovskemu gostu rogovi z lobanjo.

b) Odstrel ovce ali mladiča:

Odstrelnina za ovco ali mladiča 80 \$

Za zastreljeno in nenajdeno ovco ali mladiča plača gost 70 \$ odškodnine, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, večš sledenja po krvnem sledu.

c) Odkup uplenjene divjadi je možen po dnevni tržni ceni.

Gamsi

Lovna doba na:

kozla od 1. VIII. do 31. XII.

prsk od 1. XI. do 10. XII.

kozy od 1. IX. do 31. XII.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 20 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- priprava trofeje za transport,
- organizacija lova.

a) Odstrel kozla ali koze:

do 70 točk	120 \$
od 70,1 do 80 točk	150 \$
od 80,1 do 85 točk	200 \$
od 85,1 do 90 točk	250 \$
od 90,1 do 95 točk	300 \$
od 95,1 do 100 točk	350 \$
od 100,1 do 103 točk	400 \$
od 103,1 do 106 točk	500 \$
od 106,1 do 109 točk	600 \$
za vsako nadaljnjo točko po	200 \$

Za zastreljenega in nenajdenega kozla ali kozo plača lovski gost odškodnino 250 \$.

Lovskemu gostu pripadajo kot trofeja rogliji z lobanjo in čop.

b) Odkup uplenjene divjadi je možen po dnevni tržni ceni.

Medved

Lovna doba: teden dni pred polno luno februarja, marca, aprila, oktobra, novembra in decembra.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta je 30 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- izkoženje medveda,
- organizacija lova,
- uporaba psa, večšega sledenja po krvnem sledu.

Odstrel medveda:

do 200 točk	1000 \$
od 200,1 do 210 točk	1100 \$
od 210,1 do 220 točk	1200 \$
od 220,1 do 230 točk	1300 \$
od 230,1 do 240 točk	1400 \$
od 240,1 do 250 točk	1600 \$
od 250,1 do 260 točk	1800 \$
od 260,1 do 270 točk	2000 \$
od 270,1 do 280 točk	2200 \$
od 280,1 do 290 točk	2400 \$
od 290,1 do 300 točk	2600 \$
za vsako nadaljnjo točko po	150 \$

Za zastreljenega in nenajdenega medveda plača lovski gost odškodnino 1000 \$, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, večš sledenja po krvnem sledu.

Za zgrešeni strel na medveda plača lovski gost odškodnino 100 \$.

Kot trofeja pripada gostu koža z lobanjo.

Divji petelin in ruševac:

Lovna doba na:

divjega petelina od 1. V. do 31. V.
ruševca od 1. V. do 15. VI.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 20 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav.

Odstrelnina za divjega petelina 500 \$
Odstrelnina za ruševca 300 \$

Odškodnina za zastreljenega ali s šibrami zgrešenega velikega petelina je 300 \$, za ruševca pa 200 \$.

Kot trofeja pripada gostu divji petelin ali ruševac.

Gozdni jereb

Lovna doba od 16. VIII. do 30. XI.

Dnevna lovna pristojbina 15 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec.

Odstrelnina za gozdnega jereba 50 \$

Odškodnina za zastreljenega in nenajdenega gozdnega jereba je 25 \$

Kot trofeja pripada gostu gozdni jereb.

Divji prašiči

Lovna doba: od 16. VII. do 31. I.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 20 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- priprava trofeje za transport,
- organizacija lova,
- uporaba psa, večšega sledenja po krvnem sledu.

Odstrelnina za merjasca:

do 90 točk	100 \$
od 90,1 do 100 točk	200 \$
od 100,1 do 105 točk	300 \$
od 105,1 do 110 točk	350 \$
od 110,1 do 115 točk	450 \$
od 115,1 do 120 točk	600 \$
od 120,1 do 125 točk	1000 \$
za vsako nadaljnjo točko po	100 \$

Odškodnina za zastreljenega merjasca 200 \$

Odstrelnina za mladiča 30 \$

Odstrelnina za lanščaka 40 \$

Odstrelnina za svinjo 70 \$

Odškodnina za zastreljenega mladiča . 20 \$

Odškodnina za zastreljenega lanščaka 30 \$

Odškodnina za zastreljeno svinjo . . . 60 \$

Če se pogona udeleži najmanj 15 gostov, lov lahko plačajo pavšalno, po osebi 40 dolarjev dnevno.

S tem pavšalnim zneskom je plačana dnevna lovna pristojbina in odstrelina za divje prašiče, uplenjene na pogonu.

Kot trofeja pripadajo gostu čekani. Če gost vzame kožo ali samo glavo, je zaželeno, da odkupi tudi divjačino; če je ne odkupi, plača 50 % vrednosti divjačine.

Odkup uplenjene divjadi po dnevni tržni ceni.

Mala divjad

Dnevna lovna pristojbina za vsakega gosta 10 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- organizacija lova.

Odstrelnine:

zajec (lovna doba od 15. X. do 31. XII)	15 \$
fazan (lovna doba od 1. IX. do 15. I.)	6 \$
poljska jerebica (lovna doba od 1. IX. do 30. XI.)	6 \$
divja raca (lovna doba od 1. IX. do 15. I.)	5 \$
divja gos (lovna doba od 1. VIII. do 31. XII.)	10 \$
kljunač (lovna doba od 1. VIII. do 31. XII.)	6 \$
golob, grlica (lovna doba od 1. VIII. do 31. XII.)	1 \$
kozica (lovna doba od 1. VIII. do 31. XII.)	1 \$

Pri lovu na malo divjad se plača uporaba šolanega psa 10 \$ dnevno.

Dnevnica gonjaču ali nosaču je 10 \$.

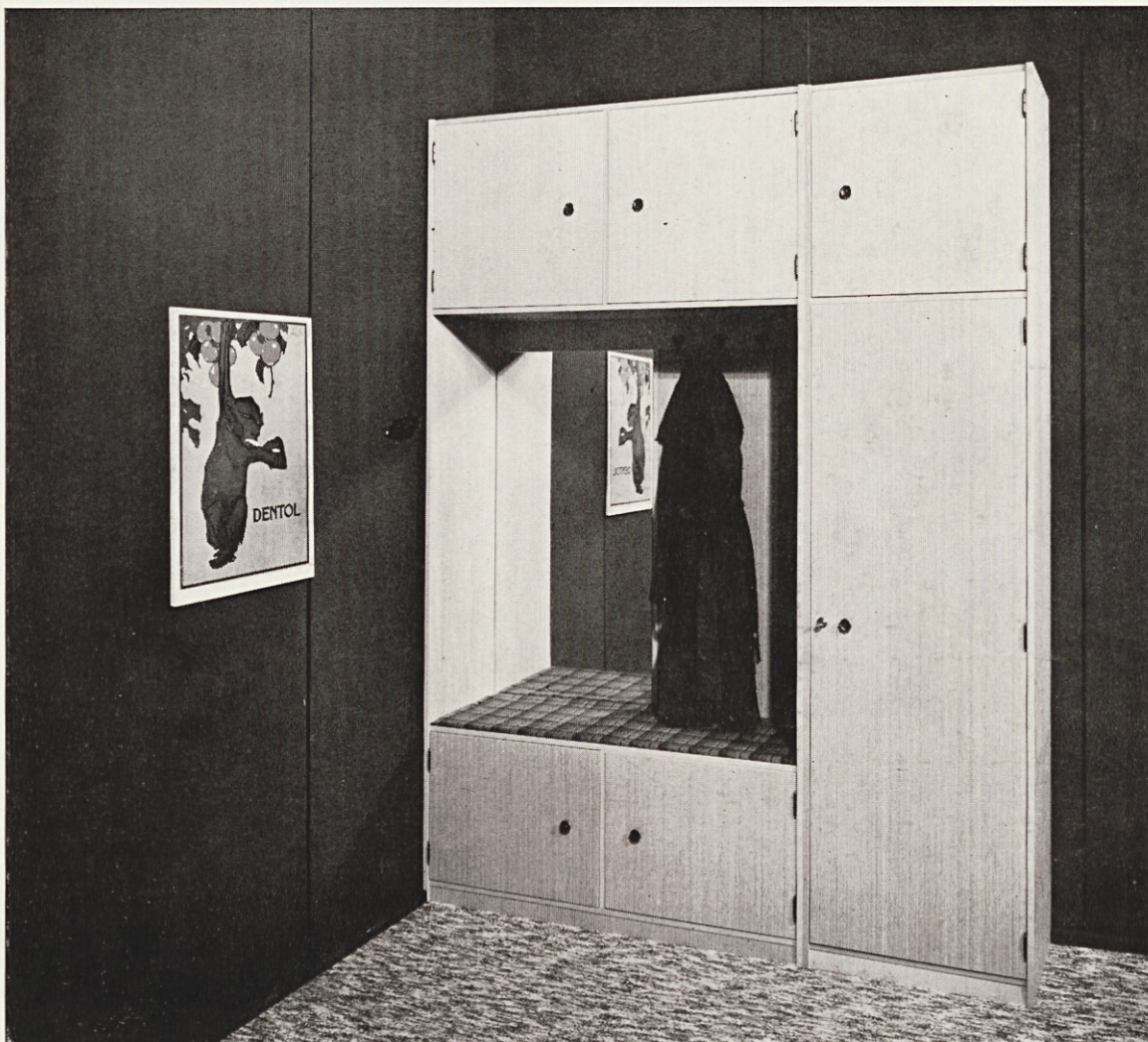
Uplenjena divjad pripada lovskemu gostu.

Lovska zveza Slovenije

ALPLES

SLOVENIJALES

tovarna pohištva — 64228 Železniki — telefon (064) 67-121



Imate težave s shranjevanjem lovškega pribora?

Kdo si ne bi želel, da ima ves potreben pribor na svojem mestu pod ključem?

Poleg tega vam omara za lovski pribor v kombinaciji s predobno steno iz programa ALFA LOVSKA imenitno opremi predsobo.

ALFO LOVSKO lahko zahtevate v vseh prodajalnah s pohištvom v Jugoslaviji, lahko pa se obrnete tudi direktno na našo prodajalno v Železnikih.

Spoštovani lovski tovariš!

Z dopisnico se obrni na naš nas'ov.

Navedi, da naj ti glede na oglas v Lovcu pošljemo podrobnejše informacije o ALFI LOVSKI.

Ne pozabi navesti svojega točnega naslova (s številko pošte)!

